

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Diplomová práce

2024

Mgr. Štěpán Havel

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Srovnání mediálního obrazu o „Klimatické konferenci
v Egyptě v roce 2022“ v českých a britských médiích**

Diplomová práce

Autor práce: Mgr. Štěpán Havel

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: Ulrike Lütke Notarp, Ph.D

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 30. 7. 2024

Štěpán Havel

Bibliografický záznam

HAVEL, Štěpán. *Srovnání mediálního obrazu o “Klimatické konferenci v Egyptě v roce 2022“ v českých a britských médiích*. Praha, 2024. 85 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií, Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Ulrike Lütke Notarp, Ph.D.

Rozsah práce: 118 124 znaků včetně mezer

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje informování médií o Klimatické konferenci OSN v Egyptě, konané v roce 2022. Konkrétně se zaměřuje na srovnání mediálního obrazu této konference v českých a v britských člancích. Hlavní výzkumnou otázkou je – v čem spočívají případné rozdíly v informování médií těchto dvou států o klimatické konferenci. Teoretická část práce vychází z hypotéz teorie sociální konstrukce reality Bergera a Luckmanna (1999). V této části práce je také věnována pozornost pojmům souvisejícím s kulturou a s komunikací a jsou zde také definovány některé pojmy, které v práci budou používány, jako například pojem interdiskurz. Dále je také u každé ze zemí představen stručný kontext klimatické debaty v zemi a některá kulturní specifika obou zemí. Výzkumná otázka je zkoumána pomocí kvalitativní metody, konkrétně lingvistické diskurzivní analýzy, vycházející z Fleichera (2006). Analýza je založena na identifikaci definovaných kategorií – normativů, protikladů, stereotypů a hodnot objevujících se v českých a britských člancích. Výroky z článků obsahující tyto kategorie byly rozřazeny podle jednotlivých témat, která se v českých a britských člancích vyskytovaly. Na tomto základě bylo provedeno srovnání a byly nalezeny určité rozdílnosti a podobnosti v informování médií těchto dvou států o klimatické konferenci v Egyptě. Podobné bylo například informování o pomoci rozvojovým státům při ochraně klimatu. Rozdílnosti poté byly nalezeny ve třech směrech – výraznějším propojováním války na Ukrajině s tématy v českých médiích, častějším zasazováním do kontextu domácí politiky v britských médiích, a nakonec v některých případech v referování o konferenci prostřednictvím individuálních pohledů a příběhů v britských médiích.

Abstract

This diploma thesis deals with media coverage of UN Climate change conference in Egypt, which took place in 2022. Concretely, it focuses on the comparison of providing information about the conference between Czech and British articles. Main research question is - in which way is the potential difference in providing information about the climate conference by media from these two countries. Theoretical part of this thesis is based on the hypothesis of theory social construction of reality by Berger and Luckmann (1999). In this part of work is paid attention to concepts related to culture and communication and here are defined some terms used in the work for instance term interdiscourse. Further, is in each country introduced short summary of context of climate debate in the country. Research question is explored by using qualitative method, specifically linguistic discourse analysis based on Fleischer (2006).

Analysis consists of identification defined categories – normatives, opposites, stereotypes and values appearing in Czech and British articles. Statements from articles containing these categories were sorted by themes, which were found in Czech and British articles. On this basis was conducted comparison and were identified differences and similarities in providing information by media from these two states about climate conference in Egypt. Similar was for instance providing information about helping developing states with climate protection. Differences were found in three ways – more significant references to war in Ukraine across themes in Czech media, more frequent mentioning of domestic political context in British media and finally in some cases referring about conference by using individual view and stories in British media.

Klíčová slova

Klimatická konference OSN v Egyptě, interdiskurz, srovnání informování médií v České republice a ve Spojeném království, téma klimatu v médiích, kulturní hodnoty, normativ, stereotyp, protiklad, sociální konstrukce reality

Keywords

UN Climate Change Conference in Egypt, interdiscourse, comparison of media coverage in Czech Republic and in the United Kingdom, climate issue in media, cultural values, normative, stereotype, opposition, the Social construction of reality

Title

Comparison of media perception of “Climate conference in Egypt in 2022“ in Czech and UK press

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí své diplomové práce Ulrike Lütke Notarp, Ph.D. za užitečné rady a podnětné připomínky k mé práci.

Obsah

Úvod	11
1. Sociální konstrukce reality	13
2. Mediální konstrukce sociální a fyzikální reality	14
2.1 Medializace	14
2.2 Nastolování agendy	15
3. Role kultury	18
3.1 Komunikace	18
3.2 Diskurz	19
3.3 Interdiskurz	19
3.4 Kulturní hodnoty	20
4. Český kontext ochrany klimatu	21
5. Britský kontext ochrany klimatu	23
6. Srovnání české a britské kultury	25
7. Rozdílnosti mezi mediálními systémy Velké Británie a České republiky	27
8. Metodologická část	29
8.1 Způsob výběru článků	29
8.2 Metoda analýzy článků	30
8.2.1 Normativ	31
8.2.2 Stereotyp	31
8.2.3 Protiklad	32
8.2.4 Hodnota	32
8.2.5 Postup analýzy	32
8.3 Rozdělení klimatické konference do jednotlivých témat a podtémat	33
9. Mediální obraz o klimatické konferenci v Českých médiích	36
9.1 Hodnoty v českých médiích	36
9.2 Egypt jako pořadatelská země	37
9.2.1 Dodržování lidských práv v Egyptě	38
9.2.2 Egyptská domácí politika	39
9.3 Průběh klimatické konference	39
9.3.1 Očekávání od konference	40
9.3.2 Výsledky konference	42
9.4 Klima	43
9.4.1 Ochrana klimatu	44
9.4.2 Ochrana klimatu ve vztahu k jiným problémům	45
9.5 Znečišťovatelé	46

9.5.1 Znečišťovatelé versus poškozené státy.....	47
9.5.2 Válka na Ukrajině jako příčina znečištění planety.....	48
9.6 Česká republika a konference.....	48
9.7 Celkové shrnutí českého interdiskurzu v souvislosti s klimatickou konferencí.....	49
10. Mediální obraz o klimatické konferenci v britských médiích	50
10.1 Hodnoty v britských médiích	50
10.2 Egypt jako pořadatelská země.....	51
10.2.1 Dodržování lidských práv v Egyptě	51
10.2.2 Egyptská domácí politika	52
10.3 Průběh konference.....	52
10.3.1 Očekávání od konference	53
10.3.2 Výsledky konference	54
10.4 Klima.....	55
10.4.1 Ochrana klimatu.....	55
10.4.2 Ochrana klimatu ve vztahu k jiným problémům.....	57
10.5 Znečišťovatelé	58
10.5.1 Znečišťovatelé versus poškozené státy.....	58
10.5.2 Válka na Ukrajině jako příčina znečištění planety.....	59
10.6 Velká Británie a konference.....	59
10.7 Celkové shrnutí britského interdiskurzu v souvislosti s klimatickou konferencí.....	60
11. Srovnání mediálního obrazu klimatické konference konané v roce 2022 v českých a v britských médiích	62
11.1 Hodnoty v českých a v britských médiích	62
11.2 Egypt jako pořadatelská země.....	62
11.2.1 Dodržování lidských práv v Egyptě.....	62
11.2.2 Egyptská domácí politika	63
11.3 Průběh konference.....	63
11.3.1 Očekávání od konference	63
11.3.2 Výsledky konference	63
11.4 Klima.....	64
11.4.1 Ochrana klimatu.....	64
11.4.2 Ochrana klimatu ve vztahu k jiným problémům.....	64
11.5 Znečišťovatelé	65
11.5.1 Znečišťovatelé versus poškozené státy.....	65
11.5.2 Válka na Ukrajině jako příčina znečištění planety.....	65
11.6 Česká republika / Velká Británie a konference.....	66
11.7 Srovnání britského a českého interdiskurzu v souvislosti s klimatickou konferencí... 67	

Závěr	69
Summary	70
Použitá literatura	72
Seznam analyzovaných článků	78
Seznam příloh	85

Úvod

Téma změny klimatu a jeho ochrany je častým předmětem diskuzí nejen v rámci domácí politiky, ale i v rámci mezinárodních jednání. Z toho důvodu je podstatné zabývat se jakým způsobem o klimatu a o těchto mezinárodních jednáních informují média. Tato diplomová práce se zabývá srovnáním českého a britského mediálního obrazu o Klimatické konferenci OSN v Egyptě, která proběhla v roce 2022.

Pokrytím klimatické konference v médiích se zabýval například článek „*US media coverage of the Cancún Climate change conference*“ (Boykoff, 2012). Konkrétně problematice srovnání informování médií o mezinárodní klimatické konferenci ve dvou zemích se věnuje článek „*The social representations of the Bali Climate conference in the French and German media*“ (Caillaud, Kalampalikis, Flick, 2012). Tato diplomová práce doplňuje současné poznání, v rámci tohoto tématu, srovnáním České republiky a Velké Británie. Důvodem výběru jsou rozdílnosti mezi těmito zeměmi, jak historické, kulturní, tak i například v mezinárodním postavení těchto dvou zemí. Z toho důvodu, že předmětem práce je, jakým způsobem se v informování o stejném tématu projevuje diskurz jednotlivých zemí.

Hlavní výzkumnou otázkou je, jak bylo o klimatické konferenci informováno a zdali a případně v čem byly v tomto ohledu v českých a britských médiích odlišnosti. Hlavním teoretickým východiskem práce je teorie sociální konstrukce reality (Berger, Luckmann, 1999). Další teorií z jejichž východisek diplomová práce vychází je konstruktivistický přístup Fleichera (2006) a jeho koncept třetí reality.

V teoretické části budou představeny základní východiska a pojmy spojeny s komunikací, kulturou a určitými aspekty médií. U každého ze států bude představen kontext klimatické debaty v zemi. Budou také shrnuty kulturní specifika a možné rozdílnosti mezi českým a britským mediálním systémem. Druhá část práce bude obsahovat metodologii, způsob analýzy článků a samotnou analýzu článků.

Způsobem ověření výzkumné otázky je kvalitativní metoda. Články budou analyzovány na základě lingvistické diskurzivní analýzy vycházející z Fleischer (2006). Budou také identifikována témata, která se v českých a britských člancích v souvislosti s klimatickou konferencí objevila. U každé ze zemí pak dojde k rozboru, jakým způsobem bylo o každém

z těchto nalezených témat informováno. Následně budou interpretovány nalezené podobnosti a případné rozdílnosti mezi oběma zeměmi. Zdrojem dat pro analýzu je 21 online článků z každé země, týkajících se klimatické konference v Egyptě.

Diplomová práce se od tezí práce liší ve způsobu sběru materiálu. Oproti záměru z tezí nebyl použit Newton media monitoring a vytvoření základního souboru ze všech článků z obou zemí týkajících se konference. Důvodem bylo velké množství článků a nutnost zúžení základního souboru. Namísto toho bylo v každé zemi vybráno 6 médií, z jejichž webových stránek byly přímo všechny články týkající se konference v Egyptě nalezeny a zařazeny do základního souboru. Další rozdíl oproti tezím je v menším pozměnění struktury a pořadí kapitol diplomové práce.

1. Sociální konstrukce reality

Vzhledem k tomu, že se tato práce věnuje informování médií, je vhodné zmínit jaký význam toto informování může mít. Jinými slovy, proč je důležité se tímto tématem zabývat. Primárně se to odvíjí od názoru, že spousta jevů není objektivních, ale jsou vytvářeny samotnou společností (Berger, Luckmann, 1999, s. 9-11). To, jak určité jevy vnímáme ovlivňují jednotliví aktéři. Podle Bergera a Luckmana (1999, s. 116-117) nemusí být směrodatné sledovat, jak je o něčem informováno, ale spíše to, kdo o něčem informuje.

Je to spojené také s tím, jak se nám okolní události jeví a také podle toho, jak s nimi přicházíme do kontaktu. Podle Bergera a Luckmana (1999, s. 29) běžné situace se kterými přicházíme do kontaktu pravidelně, jsou nám nejbližší. Ve srovnání s tím, se ale objevují jevy, se kterými nemáme žádný přímý vztah a o kterých se dozvídáme jen zprostředkovaně. Nebo také skutečnosti, k jejichž pochopení je nutná určitá bližší znalost, popřípadě odbornost. Tento problém souvisí s tím, jak je vědění šířeno ve společnosti (Berger, Luckman, 1999, s. 50). To je případ i změny klimatu. Podrobné znalosti založené na datech a komplexní porozumění přírodních procesů mají především vědci. Jejich východiska a poznatky jsou poté šířeny napříč společností.

2. Mediální konstrukce sociální a fyzikální reality

Jedním z aktérů, kteří se podílí na konstrukci reality jsou také média (Lau, 2012, s. 889-891). V řadě případů není možné mít s událostmi vlastní zkušenost (Van den Bulck, 1999, s. 10). V tom případě hrají média důležitou roli. Protože není možné všechny informace zprostředkovat do hloubky, média jsou schopny se jim věnovat jen okrajově (Lippmann, 2015, 270-272). Média jsou tak limitována několika faktory. Například omezenou délkou zpráv, časovou limitací a svými čtenáři, popřípadě diváky nebo posluchači (Lippmann, 2015, s. 280-281). Média také jednotlivé informace zasazují do bližších konkrétních příběhů (Van den Bulck, 1999, s. 6-7). Dochází tak ke konstrukci reality ze strany médií.

Jedním z hlavních důvodů, proč se tato diplomová práce zabývá rozdílností v informování médií ve dvou rozdílných zemích je především vliv médií na veřejné mínění. Jinými slovy, důsledkem způsobu informování o této konkrétní klimatické konferenci může být ovlivnění názoru společnosti na ochranu životního prostředí. Záleží také na tom, o jakých aspektech události je informováno. Je to spojené s obecnou problematikou šíření informací. V naší realitě se děje tolik událostí, že je nemožné, aby byly všechny zprostředkovány médiem (Lippmann, 2015, s. 270-272). Je tedy možné se zaměřit jen na některé události. Některým událostem je tak věnována větší pozornost než jiným.

2.1 Medializace

S tímto tématem souvisí problematika medializace. Tato práce se bude zabývat situací, kdy je nějaká událost medializována. To je označení situace, když se nějaké téma objeví v tisku, televizi nebo jiném médiu. Mattoni a Treré (2014, s. 260-261) to popisují jako proces, během kterého se média podílí na šíření informací o nějaké události a určitým způsobem je i mohou ovlivňovat.

Lze sledovat několik fází medializace. Podle Strömbäcka (2008, s. 235-236) počáteční fáze je, když média tvoří hlavní informační zdroj nějakého tématu, ale zároveň jsou závislé na dalších aktérech. To se zdá být i případem klimatické konference. Podle Lück, Wozniak, Wessler (2016, s. 34-35) je znatelný podíl novinářů během klimatických konferencí, například v kontaktu se zástupci nevládních organizací. S druhou fází medializace by se měl zmenšovat vliv dalších aktérů na média (Strömbäck, 2008, s. 236-237). V této fázi nejsou média už jen prostředníkem. Už vytvářejí vlastní závěry, protože mají na situaci nebo událost

vlastní náhled (Strömbäck, 2008, s. 236-237). V dalších dvou fázích je nezávislost médií větší. Média jsou v nich důležitým aktérem, ostatní aktéři musí jejich způsobu fungování svou komunikaci do určité míry přizpůsobit (Strömbäck, 2008, s. 237-241).

2.2 Nastolování agendy

V souvislosti s médii a mediálními teoriemi spadá problematika této diplomové práce pod nastolování agendy. Jak uvádí McCombs (2009, s. 32-35) to, čemu se média věnují určuje, co je součástí veřejné debaty a co je pokládáno za důležité téma. Tím pádem to, jestli a jakým způsobem média o klimatické konferenci a klimatických problémech informují, ovlivňuje její vnímání veřejností.

Z toho důvodu, pokud by o této klimatické konferenci nebyly žádné zmínky, mohlo by to ovlivnit vnímání veřejnosti o její důležitosti. Nicméně cílem této práce není kvantitativně zjišťovat počet výstupů nebo podíl věnované pozornosti. Cílem je zjistit jakým způsobem je o klimatické konferenci informováno. Tím pádem je v tomto případě podstatnější především další aspekt související s nastolováním agendy, čímž je teorie rámcování. Tedy jakým způsobem je o události informováno, na jaké aspekty dané události je kladen důraz a jaké jsou naopak opomíjeny (McCombs, 2009, s. 131-136). O jedné události lze informovat mnoha způsoby. To, jaký způsob je nakonec zvolen, může mít své důsledky. Například vliv rámcování zločinnosti médií na strach obyvatel Texasu z násilných činů (McCombs, 2009, s. 139-140). Podle De Vreese a Lecheler (2015, s. 2), to že se jedná o rámeček lze rozlišit tím, že obsahuje rozpoznatelné jazykové prostředky, je rozpoznatelný od ostatních rámců a opakovaně se objevuje. Definicí rámce je však více. Rámeček lze poznat také například podle ustálených metafor nebo stereotypů (De Vreese, Lecheler, 2015, s. 2-3).

Rozdílnosti v informování a používání rámců lze pozorovat nejen mezi jednotlivými státy, ale i mezi jednotlivými skupinami států. Podle výsledků studie Hase, Mahl, Schäfer, Keller (2021, s. 7-8) například média zemí globálního jihu více informují o konkrétních důsledcích změny klimatu pro lidstvo, jako jsou například záplavy nebo jiné přírodní katastrofy. Jak Velká Británie, tak Česká republika se řadí mezi státy severu (rozvinuté státy). Z tohoto hlediska by tak mezi nimi neměl být rozdíl. Avšak přestože oba státy patří mezi rozvinuté, mohou i v rámci této skupiny existovat určité rozdíly. Rozvinuté státy lze rozdělit v rámci Evropy na západní a východní. V tomto ohledu Velká Británie a Česká republika patří do

rozdílných skupin států, lišících se v určitých ohledech. Z tohoto důvodu tak mohou být pozorovány určité rozdíly v jednotlivých státech. Například podle Mikešové (2023, s. 536) jsou bývalé komunistické státy ve srovnání s dalšími evropskými státy více nedůvěřivé vůči příčinám a závažnosti globálního oteplování. Je tak možné, že se určité rozdílnosti mezi západními a východními evropskými státy budou projevovat i v informování médií v těchto dvou státech.

V souvislosti s pozorováním fungování nastolování agendy McCombs (2009, s. 86-87) uvádí, že některá média na něm mají větší podíl než jiná. Konkrétně pozoroval rozdíly mezi regionálním a mainstreamovým tiskem (McCombs, 2009, s. 85-86). Tato diplomová práce sleduje vybraná mainstreamová média. I tak je možné, že se vliv jednotlivých vybraných médií bude v nastolování agendy od sebe lišit.

Je také možné, že se jednotlivá média navzájem ovlivňují. Může totiž docházet k tomu, že určitá média nastolují hlavní témata, o kterých informují i ostatní média. Je to situace, kdy se forma informování většinou prestižního nebo relevantního média promítá i do ostatních médií, v současnosti i do online médií (Nygaard, 2020, s. 769–770). Nemusí se jednat jen o prestižní tisk. Agendu mohou nastolovat například filmy nebo i jiná média, která se zpravodajství nemusí primárně věnovat (McCombs, 2009, s. 170-171).

V souvislosti s tématem této diplomové práce lze zmínit současné poznání v nastolování agendy věnující se změně klimatu a klimatickým konferencím. Jedním z vysvětlení, co spouští nastolování nějakého tématu je podle Liu, Lindquist a Vedlitz (2011, s. 406-407) nějaká klíčová událost. Je to z několika důvodů. Tyto události upozorní na dříve opomíjené aspekty některých problémů, mimo jiné také vyvolají zájem nebo například potřebu konat (Liu, Lindquist, Vedlitz, 2011, s. 406-407). Toto vysvětlení by mohlo nastolování agendy v souvislosti s klimatickou krizí odpovídat. S tímto tématem jsou totiž často spojeny například přírodní katastrofy. Avšak Liu, Lindquist a Vedlitz (2011, s. 410-411) namítají obtížné dokázání přímého spojení přírodních katastrof se změnami klimatu, proto se místo toho zaměřují na stěžejní mezinárodní klimatické konference, jako na zásadní události spojené s tímto tématem. Klimatické konference jako klíčové události pro toto téma vnímají i další autoři například Wozniak, Wessler a Lück (2017, s. 1435-1436). Zájem médií o klimatickou změnu se tak značně zvyšuje díky konání klimatických konferencích (Liu, Lindquist, Vedlitz, 2011, s. 414-415).

Je vhodné zmínit i současné poznání ohledně rámcování klimatické změny. Jak zmiňují De Vreese a Lecheler (2015, s. 2) některý rámec může být specifický a používán jen na konkrétní případy, jiné mohou být více obecné. K určitým tématům, tak lze najít řadu specifických, ale i obecných rámců do kterých jsou médií zařazovány. V informování ohledně klimatu v médiích je také používáno více rámců. Jedním z nich je rámec spojující klimatickou změnu s nebezpečím pro lidské zdraví (Badullovich, Grant, Colvin, 2020, s. 2). Dalším způsobem, jakým je médií klimatická změna prezentována je rámec apelující na ochranu planety (Dancygier, 2023, s. 223). Může to být například za použití podobně laděných fotografií v článcích. Dancygier (2023, s. 223-225) uvádí, že tento rámec mimo jiné používá obrázky znázorňující zeměkouli v plamenech nebo v jiném ohrožení. Badullovich, Grant a Colvin (2020, s. 11) dále zmiňují zasazení tématu klimatické změny do ekonomických souvislostí. Média také mohou v informování o klimatické změně zmiňovat nutná rychlá řešení a upozorňovat na nedostatek času (Dancygier, 2023, s. 226-229). Kromě dalších rámců lze zmínit také vědecký rámec (Badullovich, Grant, Colvin, 2020, s. 11).

3. Role kultury

Předmětem této diplomové práce je informování médií o tématu klimatické konference OSN v Egyptě, která se konala v roce 2022. Toto informování se odehrává v určitém prostředí a určitým způsobem. Zároveň tato práce srovnává informování médií ve dvou státech se zaměřením se na možné odlišnosti plynoucí z rozdílných kultur. Z tohoto důvodu se následující kapitola bude věnovat kultuře a její definici, komunikaci a dalším souvisejícím pojmům.

Podle Hofstede, Hofstede a Minkov: *„Kultura je vždy kolektivní fenomén, protože je alespoň částečně sdílená s lidmi, kteří žijí nebo žili ve stejném sociálním prostředí, to je tam kde se ji naučili“* (přeloženo z Hofstede, Hofstede, Minkov, 2010, s. 6).

Kultura je osvojena sociální a komunikativní interakcí. Tím se liší od lidské přirozenosti (Hofstede, Hofstede, Minkov, 2010, s. 6-7). Je také něčím, co má společného více lidí. Kultura má také určitou strukturu (Notarp, 2020, s. 29-31).

Důležitým prvkem kultury je jazyk. Podle mnoha teorií věnujících se kultuře hraje jazyk zásadní roli, prostřednictvím jazyka se mohou jednotlivé kultury projevat (Notarp, 2020, s. 21-23).

3.1 Komunikace

Komunikaci lze definovat jako: *„(...) úspěšně završený proces přenesení sdělení od podavatele k příjemci“* (Jirák, Köpplová, 2009, s. 25).

Komunikace je také spojena s kulturou. Může být proto také zkoumána z hlediska její role na utváření kultury (Jirák, Köpplová, 2009, s. 28). S tím souvisí i konstitutivní model komunikace. Tento model zohledňuje při komunikaci kulturní souvislosti. Především upozorňuje na důležitost kultury a dalšího sociálního kontextu v souvislosti s komunikací (Craig, 1999, s. 124-126).

„V konstitutivním modelu se tak komunikace stává rituálem, v jehož rámci se účastníci komunikace vztahují ke sdílenému kontextu a do něj zařazují nabízené či vyhledané sdělení“ (Jirák, Köpplová, 2009, s. 32).

Podle Fleischera (2001, s. 307-309) se základní postoje platné ve společnosti projevují v komunikaci a jejím prostřednictvím se také šíří. Vnímání reality je podle Bergera a Luckmanna (1999, s. 10-11) ovlivňováno „sociálním kontextem“. Postoj každé kultury k jednotlivým tématům, tak může být rozdílný. Je tak vhodné zohlednit kontext – kulturní a společenské prostředí, ve kterém komunikace probíhá.

Fleischer (2006, s. 286-289) označuje komunikační realitu pojmem “třetí realita“. Podle tohoto konstruktivistického přístupu komunikace vychází z “druhé reality“, kterou je sociální systém (Fleischer, Siemes, Grech, 2021, s. 1-4). Tento sociální systém vzniká z vnímání, které je vždy rozdílné (Fleischer, 2006, s. 286). Tyto rozdílnosti se tak poté projevují i do komunikační reality. Komunikace se tak napříč různými společnostmi bude odlišovat. Na základě těchto východisek lze očekávat, že i názor na životní prostředí a konkrétně klimatickou konferenci nebude ve všech státech totožný.

3.2 Diskurz

Důležitou roli v konstrukci reality a v komunikaci jednotlivých společností hraje diskurz. Fairclough (2003, s. 123-124) uvádí, že diskurz znamená soubor názorů a pohled na svět. Diskurzem lze také chápat určitou formu komunikace.

„Diskurz je specifický komunikační způsob, kterým se subkultura vyjadřuje, to je způsob, kterým komunikuje v národní kultuře a zajišťuje tím kohezi. (...)

Diskurzy naplňují svou funkci s ohledem na danou subkulturu a s ohledem na supra-systém národní kultury. Diskurz zjišťuje existenci subkultury, která ho vytvořila (...), zajišťuje její kohezi, kontroluje subsystém speciálních diskurzů (...)“ (přeloženo z Fleischera, 2003, s. 36-37).

Diskurzů tak může být v rámci jedné společnosti mnoho. Každá oblast může mít svůj diskurz. Existuje například literární, vědecký nebo filosofický diskurz (Foucault, 1994, s. 16-17). Podle Foucaulta (1994, s. 15-16) se jednotlivé diskurzy v čase mohou proměňovat. Debata o určitém tématu, například o ochraně klimatu, je tak ovlivněna diskurzem, v němž se koná.

3.3 Interdiskurz

Kromě zmíněných jednotlivých diskurzů existuje diskurz, který je používán celou společností. Tento diskurz se nazývá interdiskurz. Na rozdíl od specializovaných diskurzů není používán jen určitou skupinou lidí.

Interdiskurz: „Poskytuje obecný integrační komunikační prostor, který využívají všichni. Interdiskurz obsahuje základní hodnoty a postoje, které jsou ve společnosti do značné míry konsenzuální. Je jím formulováno něco jako obecný pohled na věc, obecný pohled na svět, který je v zásadě sdílen členy společnosti“ (přeloženo z Notarp, 2023, s. 39).

Ve zkoumaných článcích tak tento interdiskurz bude přítomen. Jedná se totiž o články z mainstreamových online médií. Předpokládám, že média, která jsou určena široké skupině lidí a chtějí být pro širokou skupinu lidí také srozumitelná, jsou součástí interdiskurzu. Tato média formulují svá sdělení na základě interdiskurzu. Srovnávání informování českými médii s britskými bude do určité míry srovnání interdiskurzů české a britské kultury s ohledem na jejich způsob prezentace klimatické konference v Egyptě. Analyzované články jsou totiž podmíněny interdiskurzem.

3.4 Kulturní hodnoty

Důležitým prvkem kultury a jejích diskurzů jsou hodnoty. Zastávat hodnoty znamená upřednostňovat určité nastolení okolností například ve společnosti namísto jiných, ovlivňují také naše rozhodování (Hofstede, 2001, s. 5-6). Konkrétní hodnoty tedy do určité míry vyjadřují, co je žádané (Hofstede, Hofstede, Minkov, 2010, s. 28-29).

Hofstede, Hofstede a Minkov (2010, s. 8-9) zmiňují, že hodnoty tvoří základ kultury, od kterého se další složky kultury odvíjí. Hodnoty jsou společensky sdílené (Hofstede, 2001, s. 5-6). Mohou tak být sdílené v rámci kultury nebo státu. Hodnoty jsou v každé kultuře jiné (Notarp, 2020, s. 48-49).

Per definitionem mají hodnoty pozitivní význam (Notarp, 2020, s. 48-49). Avšak kromě hodnot, které vyjadřují něco, co je žádané, lze identifikovat také výrazy, které vyjadřují, co žádané není nebo výrazy popisující nějaký nežádoucí stav. S těmito výrazy budu pracovat jako s negativními hodnotami.

4. Český kontext ochrany klimatu

V této podkapitole bude shrnutí přístupu české společnosti k otázce ochrany klimatu. Dále také budou zmíněny některé kulturní aspekty související s tímto tématem a vývoj debaty ohledně klimatu v České republice. Cílem je přiblížit česká specifika a kontext, ve kterém informování o klimatické konferenci v Egyptě probíhalo.

Určitý vývoj debaty ohledně ochrany klimatu byl do jisté míry v české historii ovlivněn obdobím vlády komunistického režimu. Toto období pravděpodobně mělo na současný názor v české společnosti určitý podíl. Například Mikešová (2023, s. 549) uvádí, že v bývalých komunistických státech je názor na klimatickou změnu podobný. Pravděpodobně to není jediným faktorem, který českou klimatickou debatu formoval. Zároveň to ale neznamená, že by téma ochrany přírody či klimatu před rokem 1989 v České republice neexistovalo. Sice tato diskuze byla do určité míry odlišná než současné debaty o změně klimatu, avšak znamená to, že se téma v české společnosti v určité podobě objevovalo i dříve. Andělová (2023, s. 351-353) uvádí, že v době vlády komunistické strany byly diskuze nebo informace o ochraně přírody přítomny do určité míry v tehdejším tisku, ale vláda tuto oblast nevnímala za důležitou. Po změně režimu se debata začala vyvíjet a zároveň začaly být prováděny výzkumy, které názory české společnosti na klima začaly sledovat. Výsledky těchto průzkumů se od devadesátých let proměňovaly. V České republice bylo určité období, kdy se počet lidí vnímající závažnost klimatické změny zvyšoval, ale poté se začala naopak rozrůstat skupina lidí, kteří klimatickou změnu začali zpochybňovat (Vidomus, 2013, s. 97-98). Mikešová (2023, s. 538-539) také zmiňuje, že toto téma bylo v České republice určitou dobu mimo hlavní pozornost a o širších souvislostech neměla česká veřejnost většinou podrobnější informace.

Z hlediska přístupu ke klimatu je česká společnost ve srovnání s dalšími evropskými zeměmi výrazně méně přesvědčená, že za jeho změnu může lidstvo (Mikešová, 2023, s. 536).

Popírání vlivu člověka na klimatickou změnu je podle Vidomuse (2013, s. 116-118) v České republice spojeno s kritikou evropské integrace. Otázka ochrany klimatu není výlučně národním tématem, ale je předmětem mezinárodních jednání o společných krocích. Tím pádem je diskutována i v rámci Evropské unie a je jednou z jejích agend. Nesouhlas s přílišným důrazem na ochranu klimatu, tak může být také do určité míry někdy spojen

s kritikou vlivu Evropské unie, která tuto agendu aktivně prosazuje (Vidomus, 2013, s. 117-119). Obecně tento jev může souviset se specifikem české kultury nebo některých dalších evropských států. Podle Notarp (2020, s. 11-12) je pro některé evropské státy obtížné přijmout celoevropský hodnotový řád a snaží se vymezovat vůči rozhodnutím Evropské unie a uchovat si vlastní národní identitu namísto společné evropské identity.

Rozdílností oproti jiným kulturám by v České republice mohla být podle výzkumu Vidomuse (2013, s. 104-108) určitá míra obecné nedůvěřivosti. To by znamenalo, že v české kultuře nemusí být pochyby ohledně změny klimatu založeny na nějakém hlubším odporu. Může to způsobovat spíše obecná nedůvěřivost a podle Vidomuse (2013, s. 105-106) také někdy skeptičnost české společnosti vůči jakýmkoliv světovým názorům. Přístup české společnosti k ochraně klimatu, ale není jen negativní nebo nedůvěřivý. Podle Mikešové (2023, s. 538) v České republice postupně začínají převažovat lidé, kteří vnímají oteplování planety jako podstatný problém.

5. Britský kontext ochrany klimatu

V této podkapitole bude představení kulturního kontextu Spojeného království v souvislosti s ochranou klimatu. Bude také shrnuto současné poznání ohledně debaty o ochraně klimatu a mediálním informování ve Spojeném království.

Ruiu (2021, s. 13) datuje rok 1988 jako začátek, kdy se téma klimatické změny ve Spojeném království začalo výrazně řešit. Od té doby tato debata prošla určitým vývojem. Měnilo se i informování médií o tomto tématu. To se také mohlo lišit podle jednotlivých médií. Podle Riuu (2021, s. 16-19) může při informování o klimatu britskými médii záležet na tom, k jakým politickým názorům se jednotlivá média přiklání. Podle výzkumu Robbins (2023, s. 1139-1141) od roku 2009 začal růst zájem o toto téma v britských online médiích.

Z hlediska historie může hrát určitou roli postavení Velké Británie jako bývalé světové velmoci. V mezinárodních jednání o světových problémech, tak mohou být v britské společnosti větší očekávání od role Spojeného království v těchto jednáních. Její představitelé mohou také tuto dřívější roli opět akcentovat. Podle Bevan, Colley, Workman (2020, s. 10) se představitelé Spojeného království snaží prezentovat svou zemi jako jednu z vůdčích zemí. To se pak může projevat i na informování o klimatické konferenci nebo na očekávané roli, kterou by mělo Spojené království na konferenci plnit. Nebo také na významnosti globálních témat a problémů v britské kultuře, politice a médiích. Podle výzkumu Song, Huang, Schuldt, Yuan (2022, s. 2224-2225) je ve Spojeném království informováno o klimatu jako o součásti domácí politiky. To může tím pádem značit určitou důležitost tohoto tématu v dané zemi.

I v tomto případě může debatu ohledně klimatu ovlivňovat vnímání celoevropských hodnot. Spojené království má také specifický vztah k Evropské unii. Podle Al-Ghazzi (2021, s. 48-49) je ve vztahu k Evropské unii někdy akcentována britská historie. To souvisí do určité míry i s již zmiňovaným britským pohledem na Spojené království jako na světovou velmoc. To se projevilo při hlasování o vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Byly totiž během něj některými médii a politiky používány odkazy na britské impérium a historické události (Al-Ghazzi, 2021, s. 48-49).

Podle studie Cushion (2022, s. 13) ve sledovaných britských online médiích největší podíl klimatického tématu byl v článcích na webu Guardian. Výzkum Cushion (2022, s. 10-14) dále ukázal, že téma klimatu mělo větší podíl v online médiích než v rádiu či v televizi.

Informování médií není podle Song, Huang, Schuldt a Yuan (2022, s. 2225) ve Velké Británii jednostranné a objevuje se v něm více pohledů a také různých polemik. Podle další studie Ruiu (2021, s. 23) ohledně vývoje informování o klimatické změně v britských médiích, se postupem času snižuje podíl článků obsahující pochyby ohledně klimatické změny, avšak stále jsou zastoupeny.

6. Srovnání české a britské kultury

V předešlých dvou podkapitolách byly shrnuty kulturní kontexty v souvislosti s tématem ochrany klimatu. V následující kapitole budou obecně srovnány kultury obou států.

Pro pozorování rozdílnosti kultur mezi jednotlivými státy lze použít koncept kulturních dimenzí. Kulturní dimenze byly definovány Geertem Hofstedem. Byly vytvořeny pro srovnávání jednotlivých kultur (Hofstede, 2001). Hofstede (2001, s. 26-29) definoval 5 dimenzí konkrétně: „individualismus“, „vyhýbání se nejistoty“, „maskulinita“, „dlouhodobá orientace“, „vzdálenost moci“.

Tato teorie má však určité nedostatky. Je jí například vytykáno, že na některé hodnoty nahlíží z evropského hlediska (Venkateswaran, Ojha, 2019, s. 414-416). Na druhou stranu nabízí měřítko, na která se lze při srovnávání kultur zaměřit. Podle Venkateswaran a Ojha (2019, s. 429) má sice tento koncept určitá úskalí, jsou ale většinou spojena s obecnou náročností najít univerzální měřítko pro srovnávání více kultur.

Indexy nemusí být přesné. Metodologie u některých dimenzí například u „dlouhodobé orientace“ byla ostatními autory hodnocena jako problematická (Venkateswaran, Ojha, 2019, s. 415-416). Obecně je obtížné kulturní aspekty nějakým způsobem měřit. Obecně je používání dimenzí ve výzkumech možné, ale je nutné brát v úvahu určité nedostatky, které mohou mít (Venkateswaran, Ojha, 2019, s. 429).

Kulturní dimenze jsou, například používány pro srovnání fungování médií a jejich publik napříč státy. Například studie Ángela Arrese (2022, s. 1-2) se zabývala vztahem mezi kulturou a přijímáním falešných informací. Podle této studie sklony k šíření fake news se zvyšují ve společnostech s vyšší mírou kulturních hodnot jako je „maskulinita“ a tendence „vyhýbání se nejistotě“ (Arrese, 2022, s. 15-18). Je možné, že vlivem rozdílných kultur bude tedy i přijímání zpráv o klimatické konferenci ve dvou sledovaných státech rozdílné. To ale není předmětem této diplomové práce, tím je informování o klimatické konferenci médií.

Podle indexu kultury (Hofstede-Insights (A), 2023) nejmenší rozdíl je mezi českou a britskou kulturou v míře individualismu. Oba státy mají na základě indexu poměrně vysokou míru individualismu (Hofstede-Insights (B), 2023). V tomto směru by tak neměl být mezi státy

podle indexu výrazný rozdíl. Pro zaměření práce se zdá vhodné sledovat také index, který mají tyto země značně rozdílné. Tím je “tendence vyhýbání se nejistotě“, která je v české kultuře vysoká (Hofstede-Insights (C), 2023). Tato dimenze by mohla mít vliv na vnímání klimatické změny. Podle Hofstede-Insights (C, 2023) vysoká hodnota tohoto indexu je spojená s vyšším důrazem na dodržování pravidel a na bezpečnost. Znatelný rozdíl je také ve “vzdálenosti moci“, v české kultuře by měla být na základě této dimenze větší tendence tolerovat nerovnosti v rozložení moci (Hofstede-Insights (D), 2023).

7. Rozdílnosti mezi mediálními systémy Velké Británie a České republiky

Během srovnávání je potřeba zohlednit rozdílný kontext Velké Británie a České republiky, ve kterém se informování o klimatické konferenci odehrávalo. Kromě rozdílného kulturního kontextu, historie, nebo možného rozdílného vztahu obyvatel ke klimatu, jednou z dalších proměnných, která mohla ovlivnit informování o klimatické konferenci je samotné mediální prostředí v obou zemích.

Jak uváděl Lippmann (2015, s. 288-290) to, jestli jsou zprávy důvěryhodné ovlivňuje do určité míry forma společnosti a fungování státních institucí v jednotlivých zemích. Je tak podstatné se věnovat prostředí ve kterém média fungují. Pro zhodnocení této problematiky na vybraných případech Velké Británie a České republiky lze použít teorie mediálních systémů. Tato část se nebude věnovat všem aspektům spojeným s mediálními systémy, ale jen těm, které by mohly vysvětlit hlavní rozdílnosti mezi dvěma vybranými státy. Cílem je identifikovat hlavní rozdíly spojené s mediálními systémy ve sledovaných zemích, které by mohly ovlivnit informování ohledně klimatické konference v Egyptě. Tato část se tak zaměří například na politický paralelismus. Je možné, že politická předpojatost médií by mohla ovlivnit jejich informování o tomto tématu. Například podle Ruii (2021, s. 19-20) se politické preference jednotlivých médií mohou do určité míry projevat na způsobu informování o změně klimatu. Politický paralelismus a další relevantní prvky britského a českého mediálního systému tak budou v následující kapitole srovnány.

Na základě třech modelů mediálních systémů definovaných Hallinem a Mancinim je Velká Británie řazena mezi liberální mediální systémy (2004, s. 75). Přesto má toto řazení mediálních systémů jednotlivých států do příslušných modelů určité limity (Curini, Garusi, Splendore, 2024, s. 312-314). Mediální systémy ne vždy odpovídají určitému modelu ve všech kritériích. Například pro mediální systémy v liberálním modelu je většinou běžná menší míra politické předpojatosti médií (Curini, Garusi, Splendore, 2024, s. 316-318).

Naopak v souvislosti s britským mediálním systémem je někdy zmiňována přítomnost politické předpojatosti v jednotlivých médiích (Ruii, 2021, s. 16). Je to tak jeden ze znaků, kterým se mediální systém Velké Británie vyznačuje a odlišuje od v jiných ohledech jím podobných mediálních systémů (Hallin, Mancini, 2004, s. 75).

Český mediální systém není zmiňován v původních třech modelech mediálních systémů, po určité revizi těchto modelů a jejich doplnění byl přidán také čtvrtý model označovaný jako východoevropský (Curini, Garusi, Splendore, 2024, s. 312-113). Do tohoto modelu je řazena Česká republika. Jedním ze znaků mediálních systémů patřících do tohoto modelu je podle Curini, Garusi a Splendore (2024, s. 316-318) nízký politický paralelismus.

Podle výsledku výzkumu Curini, Garusi a Splendore (2024, s. 316-317) většina novinářů v České republice uvádí svou politickou orientaci jako pravicovou. Podle Urbánkové a Volka (2018, s. 469) je to jeden z největších rozdílů, kterým se čeští novináři liší od novinářů v dalších zemích.

Mezi britskými novináři naopak převažují levicově orientovaní (Curini, Garusi, Splendore, 2024, s. 316-317). Rozdílnosti mezi pravicovými a levicovými médii se v některých případech mohou projevat i ve formě informování o klimatu. Podle Ruiu (2021, s. 20-21) se ve spíše pravicových médiích objevují více nedůvěřivé názory k závažnosti klimatické změny. Obecně ale politická orientace médií nemusí být jedinou a zcela určující proměnou.

Další rozdílnosti mezi těmito dvěma systémy je ve vlastnictví médií. V České republice se podíl zahraničních majitelů významně snížil (Štětka, Mazák, Vochocová, 2021, s. 94-95). Ve Velké Británii jsou kromě britských vlastníků médií i významní zahraniční majitelé, především pak americká News Corporation (McKnight, 2010, s. 303-304).

Předmětem zkoumání jsou také články z online webů veřejnoprávních médiích v obou zemích. Online stránky BBC patří mezi nejnavštěvovanější zpravodajské weby ve Velké Británii (Robbins, 2023, s. 1134). Česká televize v České republice patří mezi nedůvěryhodnější a nejsledovanější média (Horowitz, Cushion, Dragomir, Gutiérrez Manjón, Pantti, 2021, s. 855-857).

8. Metodologická část

8.1 Způsob výběru článků

Pro zjištění informování médií o klimatické konferenci, byly zkoumány online média. Především kvůli dostupnosti. Sběr článků je rozdělen do dvou fází. První je získání základního vzorku. Tedy souboru všech článků na dané téma. Možností pro způsob výběru článků bylo několik. Jednou z variant bylo pomocí monitorovacích vyhledávačů nalézt všechny články v obou zemích, věnujících se zkoumanému tématu. Avšak vzhledem k množství těchto článků bylo zvoleno, zaměřit se jen na určitý počet médií. Dalším důvodem bylo také, aby výběr co nejpřesněji odpovídal výzkumné otázce. Tedy pokrytí především mainstreamových a nejčtenějších médií. Tak aby bylo možné zkoumat český a britský interdiskurz a tím pádem i rozdíly mezi nimi. Okrajovější média z toho důvodu nebyla zahrnuta. Celkem bylo vybráno 6 médií z každé země.

Vybranými českými online médii byly Seznam zprávy, Blesk, Deník N, CT24.ceskatelevize, Echo 24 a Lidové noviny. Vybranými britskými médii byly Guardian, Politics Home, Telegraph, BBC, Times a Sun. Pro výběr bylo použité, v případech, kdy to bylo možné, párování, aby se do určité míry vybraná média z každé země zásadně nelišila. Například CT24.ceskatelevize a BBC, respektive jejich online webové stránky, tak zastupují veřejnoprávní média. Z čistě online médií, která nemají tištěnou podobu byly vybrány Politics Home a Seznam zprávy. V některých případech nebylo možné najít plně totožné dvojice.

Hlavním kritériem celkově bylo, aby se jednalo o mainstreamová online média a zároveň, aby ve vybraných médiích nebyly výrazné rozdíly, které by mohly ovlivnit následnou analýzu. Cílem tak také bylo, aby vybraná mainstreamová média z obou zemí byla podobně názorově různorodá. Přesto je pravděpodobné, že i tak budou stále přítomny nějaké rozdíly například z důvodu specifičnosti britského mediálního systému. Především pak v této souvislosti určitá výrazná politická předpojatost britských médií (Hallin, Mancini, 2004, s. 75).

Články z těchto médií pak byly vybrány z určitého časového období. Mezinárodní klimatická konference se konala od 6. do 18. listopadu 2022. Články tak byly vybrány z období začínajícího měsíc před konáním konference, a konče měsíc po konferenci. Konkrétně tedy

od 6. října do 18. prosince 2022. Je to z toho důvodu, aby byly zahrnuty všechny fáze konference a tím i její aspekty. Tedy s časovým odstupem před konáním konference může být v médiích informováno očekávání od konference a s odstupem po jejím skončení pak všechny hodnotící ohlasy. Období je dlouhé natolik, že by mělo obsahovat dostatečné množství různorodých článků.

Druhou fází je poté výběr článků ze základního souboru. Český základní soubor obsahuje celkem 95 článků a britský 407 (přílohy číslo 1 a 2). Všechny články byly seřazeny podle data zveřejnění. U základního souboru českých článků byl vybrán každý pátý článek. U britského základního souboru to byl každý 20. Z toho důvodu, že tento základní vzorek obsahoval více článků a cílem bylo vybrat stejný počet článků. Celkem tak bylo vybráno 21 článků u obou států. V případě, že některé médium nebylo náhodným výběrem zastoupeno, byl z tohoto média článek vybrán, na základě odpovídajícího zastoupení v návaznosti na počet článků z jednotlivých médií v základním výběru. Jednalo se tedy o náhodný systematický výběr, tímto způsobem je zajištěno, že výběr obsahuje všechny podstatné aspekty ze základního výběru a zároveň je náhodný (Notarp, 2020, s. 143-144).

Základní výběr (tím pádem i vybraný vzorek) obsahuje více typů článků, jsou tak do určité míry různorodé i svou formou. Jak svou délkou, tak způsobem sdělení. Předmětem analýzy jsou tak, nejen dlouhé rozbory nebo komentáře, ale také například shrnující krátké články o současném průběhu konference. Britské články z 6 vybraných médií více pokrývají zvolené období než české. Ve vybraných českých médiích informování o klimatické konferenci začalo později a skončilo dříve. Tato skutečnost tak může být jedním z důvodů, proč by mohl být mediální obraz o klimatické konferenci v těchto dvou vybraných zemích rozdílný. Dalším rozdílem rozpoznatelným po sběru článků, je že v českých médiích jsou často namísto originálních článků přebírány články od České tiskové kanceláře.

8.2 Metoda analýzy článků

Tato kapitola se bude věnovat způsobu, jakým bude zkoumána výzkumná otázka – srovnání informování o klimatické konferenci v Egyptě českými médii s britskými médii. Jak bylo zmíněno v teoretické části jedná se v zásadě o srovnání českého a britského interdiskurzu, objevujících se v českých a britských člancích. Z toho důvodu je zvolenou metodou pro analýzu českých a britských článků lingvistická diskurzivní analýza. Zvolený postup vychází

ze způsobu analýzy diskurzu podle Fleischer (2006), který spočívá v zaměření se na určité kategorie přítomné v interdiskurzu. Interdiskurz je v případě této diplomové práce zkoumán prostřednictvím mainstreamových online článků, které jsou produktem interdiskurzu. Kategorie normativ, stereotyp a protiklad jsou zkoumané z toho důvodu, že obsahují normativitu, která určuje, co je v rámci komunikace prezentované za normální (Fleischer, 2006, s. 332-338). Odlišují se tím pádem například od čistě informativních výroků. Zaměřením se na tyto kategorie tak umožní do určité míry zjistit, co je v daném interdiskurzu pokládáno za normální. Zmíněné kategorie budou nyní blíže představeny a konceptualizovány. Čtvrtou kategorií, která bude v člancích zkoumána jsou kulturní hodnoty. Definice této kategorie nevychází z Fleischera (2006), ale z Hofstede (2001, s. 5-9) a Notarp (2020, s. 48-50).

8.2.1 Normativ

Normativ definuje Fleischer následovně: „*Normativy jsou prvky výpovědí, které prošly normalizačními procedurami a ve kterých je vyjádřena normalita, sémantika a normy, které se na ně vztahují*“ (přeloženo z Fleischer 2006, s. 338).

Obsahují tedy určité hodnocení stavu věcí. Jinými slovy normativ hodnotí, co je podle něj normální nebo jak by podle něj měly věci být nebo co musí být učiněno. Fleischer uvádí, že někdy obsahuje například slovní obrat jako: „*Každý ví*“ (přeloženo z Fleischer, 2006, s. 338-339). Prostřednictvím normativu jsou tak něčí názory prezentovány, jako něco zřejmého nebo normálního. Normativ tak může například hodnotit jaký přístup je pro řešení nějakého problému ten správný a zároveň to prezentovat jako něco zřejmého.

8.2.2 Stereotyp

Dalším pojmem souvisejícím s rozlišováním, co je pokládáno za normální je stereotyp (Fleischer, 2006, s. 344-346). Je to označení pro to, kdy je například příslušníkům určitého národa automaticky přisuzována charakteristika pokládanou za typickou pro daný národ (Hofstede, 2001, s. 14-15). Podle Fleischera (2006, s. 347-349) stereotyp obsahuje určité zobecnění a je většinou delší dobu používán.

Jsou dva typy stereotypů. Tím prvním je používání stereotypů ve spojitosti s jiným národem, druhým typem je používání stereotypů v rámci svého národa, tento typ stereotypu se nazývá

autostereotyp (Hofstede, 2001, s. 14). V článcích budou analyzovány oba tyto typy stereotypů.

8.2.3 Protiklad

Protiklad většinou rozlišuje nebo srovnává mezi sebou dva nebo více výrazů (Fleischer, 2006, s. 359-361). Protikladem v tomto případě nejsou myšleny jen běžné protikladné dvojice, jako například dobro a zlo. Protiklady jsou označovány i výrazy, které v kontextu stojí proti sobě (Fleischer, 2006, s. 359-361). Mohou takto být proti sobě stavěny například státy, osobnosti nebo například srovnávána důležitost něčeho. V souvislosti s tématem diplomové práce může být například dávana ekonomická prosperita do protikladu s ochranou klimatu.

8.2.4 Hodnota

Jako hodnoty jsou definovány výrazy, které označují něco, co je žádané (Hofstede, 2001, s. 6-7). Takovou hodnotou může být například demokracie (Notarp, 2020, s. 48-49). Další hodnotou je například svoboda (Hofstede, 2001, s. 6).

Notarp (2020, s. 49-50) zmiňuje, že některé hodnoty se pojí s určitou oblastí nebo s oborem, oproti tomu jiné hodnoty nemusí být limitovány na určitou oblast a jsou obecně používány. V případě zaměření tématu klimatické konference se tak kromě obecných hodnot mohou objevovat hodnoty ve spojitosti s ekologií nebo ochranou přírody.

Hodnoty mají pozitivní význam, avšak existují i výrazy s opačným významem (Notarp, 2020, s. 48-49). Tyto výrazy budu označovat jako negativní hodnoty. Jsou to tedy výrazy, proti kterým se kultury vymezují nebo stavy věcí, kterým se chtějí vyhnout. Může to být například válka nebo v souvislosti s tématem této diplomové práce klimatická krize. Tyto negativní hodnoty budou také analyzovány, a to z důvodu, aby bylo zjištěno vůči, kterým negativním hodnotám se jednotlivé interdiskurzy v souvislosti s klimatickou konferencí vymezují.

8.2.5 Postup analýzy

Ve vybraných článcích byly identifikovány tyto čtyři kategorie na základě předchozího vymezení. Každý výrok obsahující jednu ze zmíněných kategorií pak byl zaznamenán do databází v programu Access – příloha číslo 3 (česká databáze) a příloha číslo 4 (britská databáze). V databázi u každé země poté byly rozříděny kategorie – normativy, protiklady a

stereotypy do jednotlivých témat a podtémat. Hodnoty podle témat rozřazeny nebyly, namísto toho byla na jejich základě vytvořena tabulka nalezených hodnot u každé ze zemí. Tabulka hodnot zobrazuje všechny hodnoty objevené v analyzovaných zvlášť českých a zvlášť britských člancích.

8.3 Rozdělení klimatické konference do jednotlivých témat a podtémat

Na základě analýzy českých a britských článků byly identifikovány hlavní témata a podtémata, která se v člancích objevovala. Celkově se jedná o 5 témat, některé z nich mají jedno nebo více podtémat. Cílem bylo pokrýt všechny aspekty, o kterých bylo referováno. Je možné, že nějakým tématům se v jedné zemi média věnovala méně, i to ale může být rozdílem mezi oběma mediálními krajinami. Nalezené normativy, stereotypy a protiklady byly přiřazeny k jednotlivým tématům a podtématům. Ne vždy se jedna kategorie týkala jen jednoho tématu. V tom případě byla zařazena do více témat. Díky tomu je možné pozorovat jaká témata se mezi sebou prolínají.

Konkrétně tak byly v českých a britských médiích identifikovány v souvislosti s informováním o klimatické konferenci tyto témata – Egypt jako pořadatelská země, průběh klimatické konference, obecné téma klimatu, znečišťovatelé klimatu a Česká republika/Velká Británie a konference. V analyzovaných člancích tak byla témata, která se týkala přímo klimatické konference, jejího jednání, výsledků nebo pořadatelské země. Zároveň se zde objevovaly i obecnější témata související s konferencí. Například pak obecné téma klimatu, jehož stav, možnosti ochrany nebo konkrétní případy jeho projevů byly v člancích také diskutovány. Objevovaly se zde také témata nebo podtémata, která nejsou přímo klimatická, v člancích ale byla dávána do souvislostí s klimatickou konferencí a vlivu na ní. Například válka na Ukrajině, která byla zmiňována v souvislosti s jejím podílem na znečištění ovzduší nebo její naléhavostí ve srovnání s řešením klimatické změny.

Tabulka níže zobrazuje nalezená témata v člancích, a tedy rozdělení nalezených témat. U každého tématu je vysvětleno, podle jakých podmínek byly výroky do každého tématu řazeny.

Tabulka 1: Typologie dat podle obsahových okruhů

Kód	Obsahový okruh
1	Egypt jako pořadatelská země

	<ul style="list-style-type: none"> - Obsahuje výroky vyjadřující se k Egyptu jako pořadatelské zemi a hodnotící současnou situaci v Egyptě
1 A	Dodržování lidských práv v Egyptě <ul style="list-style-type: none"> - Výroky vztahující se k hodnocení dodržování lidských práv v Egyptě nebo upozornění na jejich porušování
1 B	Egyptská domácí politika <ul style="list-style-type: none"> - Výroky vztahující se k současné politické situaci v Egyptě, například forma vlády, protesty
2	Průběh konference <ul style="list-style-type: none"> - Výroky hodnotící průběh konference, například podmínky jednání nebo také, kdo se jí zúčastnil nebo nezúčastnil
2 A	Očekávání od konference <ul style="list-style-type: none"> - Výroky vztahující se k požadavkům nebo cílům, které by konference měla splnit nebo čeho by zde politici měli dosáhnout
2 B	Výsledky konference <ul style="list-style-type: none"> - Všechny výroky, které zmiňují nebo hodnotí výsledky konference
3	Klima <ul style="list-style-type: none"> - Obsahuje výroky vyjadřující se ke stavu klimatu, popřípadě jeho závažností
3 A	Ochrana klimatu <ul style="list-style-type: none"> - Výroky vztahující se ke krokům pro ochranu klimatu nebo také hodnocení k jakým krokům je nutné přistoupit
3 B	Ochrana klimatu ve vztahu k jiným problémům <ul style="list-style-type: none"> - Výroky hodnotící důležitost ochrany klimatu ve srovnání s dalšími mezinárodními nebo domácími problémy
4	Znečišťovatelé <ul style="list-style-type: none"> - Obsahuje výroky věnující se aktérům nebo událostem, které znečišťují životní prostředí
4 A	Znečišťovatelé versus poškozené státy <ul style="list-style-type: none"> - Výroky zmiňující, že některé státy jsou klimatickou změnou poškozeny více (například malé ostrovní státy) a některé méně, na druhou stranu se sem také řadí výroky zmiňující větší závazky západních (rozvinutých) států, kteří v minulosti byly velkými znečišťovateli
4 B	Válka na Ukrajině jako příčina znečišťování planety <ul style="list-style-type: none"> - Výroky zmiňující válku na Ukrajině, jako příčinu dalšího znečišťování planety
5	Česká republika/Velká Británie a konference <ul style="list-style-type: none"> - Výroky hodnotící vystoupení svých zemí (politiků) na konferenci. Výroky se vztahují ke konkrétním problémům a průběhu jednání (ne k tomu, zda se politik zúčastní nebo ne, to spadá pod téma číslo 2)

Zdroj: Autor

Následující kapitoly se budou věnovat zmíněným tématům a podtématům v souvislosti s nalezenými normativy, protiklady a stereotypy v britských a českých médiích. Analýza tak vychází z vytvořených databází pro každý stát (přílohy číslo 3. a 4), ve kterých byly normativy, protiklady a stereotypy z článků rozděleny do jednotlivých témat. Zároveň bude

na začátku u každé země představena a interpretována tabulka hodnot na základě nalezených hodnot ve vybraných článcích týkajících se klimatické konference.

9. Mediální obraz o klimatické konferenci v Českých médiích

9.1 Hodnoty v českých médiích

Následující tabulka hodnot ukazuje, jaké hodnoty a v jakém počtu se objevovaly v českých médiích v souvislosti s klimatickou konferencí napříč všemi tématy.

Tabulka 2: Tabulka hodnot z českých článků

Pozitivní hodnoty	Počet	Negativní hodnoty	Počet
Budoucnost (budoucí, budoucna)	11	Změna klimatu	44
Naděje	8	Globální oteplování, růst globální teploty	35
Spravedlnost	8	Válka	26
Životní prostředí	6	Klimatická krize	20
Solidarita	5	Terorismus	2
Kapitalismus	4	Komunismus	1
Prosperita	3		
Vzdělání	3		
Svoboda	2		
Mrav/morální	2		
Rodina	1		
Kultura	1		
Rozum	1		

Zdroj: Autor

Ve vybraných článcích v českých médiích bylo identifikováno celkově 13 pozitivních hodnot. Nejčastější hodnotou přítomnou v českých médiích byla budoucnost. Tato hodnota se objevovala v různých podobách. Nejčastěji pak ve smyslu pravděpodobných důsledků současného jednání států nebo lidstva jako celku. Časté zmiňování hodnoty budoucnost tak ukazuje, že v českém interdiskuzu není důležitá jen současná situace, ale i určitá myšlenka udržitelnosti, která se od budoucnosti jako hodnoty odvíjí.

S hodnotou budoucnost v určitých směrech souvisí druhá nejčastěji se objevující pozitivní hodnota – naděje. Naděje se totiž zčásti objevovala ve vztahu k budoucímu stavu. Často byla zmiňována například ve významu naděje na dosažení nějakého cíle.

Spravedlnost byla v článcích zmiňována především jako spravedlnost mezi jednotlivými zeměmi v rámci klimatu, na řešení jeho důsledků se tedy podílely všechny země a i ty, kterých se nyní nemusejí důsledky změny klimatu přímo dotýkat. V podobném smyslu tak byla používána i další hodnota solidarita. Od důrazu na hodnoty solidarita a spravedlnost se

pak odvíjely v českém interdiskurzu další výroky a normativy apelující na pomoc zasaženým státům a vyzývající k učinění společných opatření na ochranu klimatu.

Kapitalismus je v tomto případě zařazen mezi pozitivní hodnoty, z toho důvodu, že byl používán v pozitivním smyslu. Jinými slovy jako něco žádaného. V jiných případech jako označení současného stavu a fungování společnosti, který je v ohrožení.

V člancích bylo více různých pozitivních hodnot než negativních. Na druhou stranu negativní hodnoty se častěji opakovaly než pozitivní hodnoty. Nejčastěji se tak opakovaly negativní hodnoty související přímo s klimatem. Tedy konkrétně „klimatická změna“ a „globální oteplování“. Tyto hodnoty tak představovaly v českém interdiskurzu hlavní problém a něco nežádoucího od čehož se odvíjely další výroky. Následné výroky tak popisovaly, co by se mělo dělat, aby ke globálnímu oteplování nebo klimatické změně nedocházelo. V některých případech, jaké reakce na měnící se klima nebo stoupající teploty jsou adekvátní nebo normální. Podobný význam měla i hodnota klimatická krize. Negativní hodnoty změny klimatu a klimatická krize jsou ve své podstatě velmi podobné. Stejně jako globální oteplování vyjadřují určitý nepříznivý stav věci. V případě používání pojmu klimatická krize je hodnocení daného stavu důraznější. Jinými slovy vyznívá závažněji.

Výrazně zastoupenou negativní hodnotou v českých médiích byla válka. Konkrétně válka na Ukrajině. Válka nemá s klimatickou konferencí přímou souvislost. Tato negativní hodnota se tak pravděpodobně neobjevuje vždy během informování o klimatických konferencích. Obecně se také jedná o nežádoucí stav, stejně jako u změny klimatu nebo klimatické krize.

V případě, když se válka a klimatické problémy objevují v textech současně, tak lze očekávat určité tendence je porovnávat. Jinými slovy srovnávat, urgentnost řešení války s urgentností řešení klimatu nebo jak problém války ovlivňuje řešení klimatické krize.

9.2 Egypt jako pořadatelská země

Česká média se v informování o Egyptu v souvislosti s klimatickou konferencí zaměřila na tři aspekty – Egypt jako pořadatelskou zemi, dodržování lidských práv v Egyptě, a na jeho současný režim.

V souvislosti s informováním o Egyptu, jako o pořadatelské zemi se česká média zaměřila na současnou mezinárodní situaci a konkrétně na válku na Ukrajině. Především se snahou vysvětlit čtenářům, jakou pozici v ní Egypt zaujímá a jaký vztah s Ruskem. Tomuto tématu se věnoval především článek v Deníku N (Text 9 – ČR, Haas Mejzrová, 2022). Byl zde například zmíněn výrok prezidenta Egypta, který si vztahy mezi oběma zeměmi pochvaloval. Je důležité zmínit, že o pozici, kterou zaujímá Egypt v mezinárodní politice nebylo informováno jen ze „západní“ perspektivy. Článek se snažil dát postoj Egypta do širšího kontextu.

Byly v něm tak například uvedeny komentáře, zmiňující: „*Západ by neměl dělat chybu a nahlížet na reakce světa na ruskou invazi na Ukrajinu jako na binární...*“ (Text 9 – ČR, Haas Mejzrová, Deník N, 2022). Celkově je informováno o egyptské zahraniční politice prostřednictvím řady protipólů. Je tak vysvětlena egyptská pozice ve vztahu Ruska se západem, ale i ve vztahu Izraele s arabskými státy, ale i to jakou pozici zastává Egypt ve střetu v Libyi. Z tohoto hlediska, tak nevyplývá jednoznačné hodnocení chování Egypta. Kromě politických pozic je i geografická pozice Egyptu popisována, jako na rozhraní dvou světů – Asie a Afriky (Text 9 – ČR, Haas Mejzrová, Deník N, 2022). Celkově je tak kladen důraz spíše na mocenské vztahy a na jednotlivé konflikty, především na válku na Ukrajině než například na mezinárodní vztahy v souvislosti s ekologií. Například na jaké straně, s jakými státy, byl Egypt v minulých klimatických konferencích. Namísto toho je pozornost věnována spíše současným konfliktům nebo obchodním vztahům.

Celkově se na Egypt jako na pořadatelskou zemi v rámci mezinárodního kontextu zaměřil především již zmiňovaný článek z Deníku N (Text 9 – ČR, Haas Mejzrová, 2022). Ostatní česká média se v souvislosti s Egyptem věnovala spíše vnitropolitické situaci a tamnímu dodržování lidských práv.

9.2.1 Dodržování lidských práv v Egyptě

V souvislosti s lidskými právy byla věnována pozornost především omezování svobodného přístupu k informacím a konkrétně k informacím týkajícím se ekologie (například Text 8 - ČR, Škopek, Seznam zprávy, 2022). Klimatický aspekt je v tomto případě médií více zmiňován. Je informováno také o přímém zásahu proti klimatickým aktivistům v zemi. Opět je ale i v tomto podtématu přítomné aktuální téma ruského režimu. Konkrétně je ten egyptský

srovnáván s Putinovým režimem v Rusku. Například při chování k opozici a demonstracím je v jednom z textů (Text 9 – ČR, Haas Mejzrová, Deník N, 2022) do určité míry egyptský prezident srovnáván s Putinem. Z hlediska lidských práv je také zmiňováno zasahování státu do fungování místních organizací, jejímž členům hrozí věznění. Informování o blokování internetu se přelévá i do narušení fungování konference, protože se týká i návštěvníků.

Při informování o stavu lidských práv v Egyptě jsou v českých médiích namísto konkrétních příběhů nebo konkrétních politických vězňů zmíněny obecné restriktce. Namísto například bližšího zaměření na porušování těchto práv egyptských občanů je spíše zmiňován přesah do klimatické konference. Je ale zmíněno, že s jedním z novinářů zablokovaných stránek proběhl soud (Text 8 - ČR, Škopek, Seznam zprávy, 2022). Celkově je zde ilustrována určitá propojenost mezi klimatem a lidskoprávní problematikou a také to, že se Egypt snaží tyto dvě oblasti od sebe oddělit.

9.2.2 Egyptská domácí politika

Při vysvětlování zdejšího politického prostředí je zmíněna ekonomická situace státu, ale v souvislosti s tím, že si Egypt nemůže dovolit nemít silné zahraniční partnery, opět se jedná o stejný text, který se zabýval egyptskou zahraniční politikou (Text 9 – ČR, Haas Mejzrová, Deník N, 2022). Ani v dalších textech není věnována větší pozornost zdejší politické situaci a toto téma se prolíná s dalšími tématy, jako jsou lidská práva nebo je zasazeno do vztahu k probíhající válce. Například, že mezi egyptskými občany je často více podpory pro Rusko než pro USA (Text 9 – ČR, Haas Mejzrová, Deník N, 2022). Celkově česká média informují o egyptské politické situaci v souvislosti s tím, že je zde autoritářský režim. Informace pak nejsou dále podrobnější a věnují se spíše porušováním lidských práv. Většinou je egyptský režim vykreslován spíše v negativním světle. Především pomocí situací, které mohou být pro české čtenáře blízké, například pomocí informování o omezování přístupu k internetu nebo srovnávání přístupu Egypta k protestům s přístupem ruského režimu.

9.3 Průběh klimatické konference

Informování o konferenci bylo také rozděleno do více podtémat. Prvním bylo informování o průběhu konference – kdo se jí zúčastnil nebo nezúčastnil nebo za jakých podmínek se konference konala. Druhým podtématem je očekávání od konference. Tedy výroky vztahující se k cílům, které by měla konference naplnit nebo obsahující očekávání, že výraznějších

výsledků nebude dosaženo. Posledním podtématem jsou výsledky konference, tedy výroky hodnotící význam výsledků jednání pořádané konference nebo zmiňující, čeho mělo být dosaženo, a nakonec dosaženo nebylo.

V informování o konferenci se česká média především zaměřovala na státní představitele, kteří konferenci mají navštívit. Zvláště na britského premiéra Rishiho Sunaka a anglického krále Karla III. V této souvislosti se objevovalo několik hodnotících výroků od dalších britských aktérů, jak by se měli tito představitelé ze svých pozic zachovat. Například: „...*Sunak udělal dobře, když se rozhodl na summit nejet*“ (Text 2 - ČR, Seznam zprávy, Seznam zprávy, 2022). Zároveň byly zmíněny i opačné názory od jiných britských politiků například: „...*premiér propásl příležitost spojit světové lídry*“ (Text 2 - ČR, Seznam zprávy, Seznam zprávy 2022).

Tyto výroky mohou souviset s tím, jaká důležitost je klimatické konferenci přikládána nebo také, jak se přelévá do domácí politiky. Z jednotlivých výroků použitých v článku do určité míry vyplývá, že neúčastí na konferenci představitel státu, v tomto případě britský premiér, nepokládá klimatickou otázku za důležitou.

Kromě toho byla věnována pozornost osobám, jejichž účast na konferenci byla prezentována jako problematická. Konkrétně šlo o ruské oligarchy. Jsou dávání do protikladu nejen se západem, ale i s řešením klimatické krize, protože zde mají řešit jen vlastní ekonomické zájmy (Text 20 – ČR, ČTK (F), Blesk, 2022). Je to tedy další téma, do kterého se promítá aktuální agrese Ruska na Ukrajině.

Výroky hodnotí i samotný průběh nebo podmínky konání konference. Často také souvisely s podstatou a způsobem konání konference. Například výrok: „*Možná by bylo v symbolické rovině nejlepší, kdyby se takové konference konaly v radikálně skromnějším formátu*“ (Text 15 – ČR, Nováček, Lidovky, 2022).

9.3.1 Očekávání od konference

Očekávání od konference by se dalo rozdělit do dvou druhů. V prvním se jednalo o apel k vzájemné spolupráci a k řešení klimatické změny. Bylo to spíše v obecné rovině. Tím druhým bylo konkrétní očekávání, čeho by konference měla dosáhnout. Tedy konkrétní

kroky, které by změně klimatu měly zabránit. V obecném apelu na nutnou změnu bylo často používáno varování před možnými následky nečinnosti. Jedním z nejčastěji zmiňovaných výroků v této souvislosti se v českých médiích často objevoval, byl výrok Antonia Guterrese (generálního tajemníka OSN): „*Lidstvo má na výběr: buď spolupracovat nebo zahynout. Je to buď pakt klimatické solidarity, nebo kolektivní sebevražda*“ (Text 7 - ČR, ČTK (B), Seznam zprávy, 2022).

Z tohoto výroku by se mohlo zdát, že je klimatická konference v Egyptě pro mezinárodní řešení klimatu zásadní nebo přelomová. Často zde byl také prezentován názor, že pokud nedojde ke spolupráci států v ochraně klimatu, dojde ke katastrofickým důsledkům. Tento způsob odpovídá aspektům jednoho z rámců ohledně klimatické změny, konkrétně rámce zdůrazňující urgenci. Tedy informování o klimatické změně médii prostřednictvím důrazu na ubíhající čas a nutnost jednání (Dancygier, 2023, s. 226-228).

Druhým typem je apel nebo zmiňování konkrétních nutných opatření nebo očekávání, na co se konkrétně konference zaměří. Především pakt „ztrát a škod“. V rámci tohoto tématu byl zmiňován vztah mezi rozvojovými a rozvinutými státy. Bylo to zmiňováno tím způsobem, že je to aktuálnější tím, kde se konference pořádá (např. Text 17 – ČR, Kučerová, Seznam zprávy, 2022).

Od konference bylo v českých médiích očekáváno nejen jaké výsledky přinese, ale i to, jak státy budou ve společném jednání úspěšné. Často byla společná spolupráce prezentována jako nejdůležitější aspekt k naplnění cílů. Zároveň byla v článcích prezentovaná nejednotnost. Především zde bylo často zmiňované, že „nejbohatší“ státy mají povinnost jednat (např. Text 6 – ČR, ČTK (A), Deník N, 2022). Výzvy ke spolupráci tak byly nepřímě mířeny na rozvinuté země. Tedy, že právě na nich závisí, jestli konference naplní své cíle. V řadě článků byla ale společná akce prezentována jako komplikovaná a někdy i nereálná.

Nejčastěji se v českých médiích objevoval projev generálního tajemníka OSN Antonia Guterrese na začátku konference. Článek o tomto projevu napsaný ČTK, poté převzala řada dalších médií. Výroky vztahující se k očekávání konference, tak často vycházely z tohoto projevu. Často se proto výroky opakovaly.

9.3.2 Výsledky konference

V souvislosti s tímto tématem se objevovala řada výroků, která hodnotila, čeho konference dosáhla. Část výroků nehodnotila tolik konferenci jako celek, ale spíše úspěchy či neúspěchy v jednotlivých oblastí. Někteří aktéři, kteří byli v článcích citováni, pokládali za nejdůležitější dosažení snížení používání fosilních paliv (např. Text 19 – ČR, Koubský, Deník N, 2022), jiní dosažení dohody ohledně fondu „škod a ztrát“ (např. Text 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT 24, 2022). Z toho pak někdy vycházelo jejich hodnocení konference.

V případech, kdy konference byla hodnocena jako úspěšná bylo především zmiňováno, že se během ní podařilo dojednat vznik fondu „škod a ztrát“ na pomoc rozvojovým státům. Tento krok byl někdy označován, konkrétně představiteli ostrovních států, za „historický moment“ (v Textu 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT 24, 2022).

Ale i tento fond byl výroky v českých médiích někdy hodnocen negativně. Především se zde objevovaly názory, že se jedná jen o řešení škod, a nikoliv o zamezení příčin globálního oteplování. To ale může být ovlivněné tím, že Česká republika je v této souvislosti na straně možných plátců. Bylo také zmiňováno, že některé státy (jako například Čína) jsou považovány za rozvojové, i když tomu skutečnost neodpovídá.

Další výroky hodnotily celkový výsledek konference negativně. Podle některých výroků se jednalo o zklamání.

Například: „...*Je to skutečné zklamání...*“ (Text 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT 24, 2022). Podle jiných se zase jedná o nedostatečný výsledek. Často byly ve spojitosti s hodnocením výsledků konference zmiňovaná větší očekávání.

Některé výroky hodnotily obecné fungování konferencí (např. Text 19 – ČR, Koubský, Deník N, 2022). Jinými slovy podle nich, pokud nedošlo k výraznějšímu pokroku, je to spíše obecný problém než neúspěch klimatické konference v Egyptě. Byly zde i nabízeny možná vysvětlení nenaplnění určitých cílů. Například v článku na webu ČT 24 (Text 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT 24, 2022) byl zmíněn výrok zástupkyně českého Greenpeace, podle které výsledky konference ovlivňují lobbisté. Konference a její výsledky také byly

prezentovány jako nekoncepční. Při hodnocení byly používány slova jako „rozpaky“ (Text 21 - ČR, Dobiašovský, Echo 24, 2022) nebo „zmatek“ (Text 19 – ČR, Koubský, Deník N, 2022).

Se vznikem fondu „škod a ztrát“ souvisela další rovina informování o výsledků konference v českých médiích. Tím bylo do určité míry dělení na rozvojové a rozvinuté státy. Pro rozvinuté státy byl výsledek prezentován v některých článcích jako neúspěch. Především v rozhovoru s europoslancem za ODS Alexandrem Vondrou v Echo 24 (Text 21 - ČR, Dobiašovský, Echo 24, 2022).

Obsahuje například výrok: „*Třetí svět abych to zestručnil, přijel vlastně s tím, že křičel: my chceme prachy*“ (Text 21 – ČR, Dobiašovský, Echo 24, 2022).

Jednalo se tedy v některých případech o názory prezentované z čistě západního pohledu. Na druhou stranu v některých článcích (např. Text 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT 24, 2022) je pomoc rozvojovým státům označována jako spravedlivá.

I zde byly používány aspekty rámce zdůrazňující nutnost urychlené reakce na řešení klimatické krize. Konkrétně například: „*Svět ale podle ní ztrácí drahocenný čas...*“ (Text 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT 24, 2022). Často byly také výsledky konference a s ní spojená otázka klimatu dávana do souvislosti s financemi. Například, že výsledek jednání s sebou nese finanční závazek pro rozvinuté státy. Nebo také, že průběh jednání je ovlivňován lobbisty a finančními zájmy velkých firem.

Články obsahovaly často reakce od nejrůznějších aktérů. V některých případech tito aktéři s výsledky polemizovali. Celkově výsledky konference nebyly jen čistě zprostředkovány, ale média nabízela často kritická zhodnocení od příslušných aktérů.

9.4 Klima

Z hlediska tématu, kterým se konference zabývala se výroky v článcích často věnovaly současnému stavu klimatu. V článcích tak byla spolu s konferencí věnována pozornost i současnému stavu klimatu, popřípadě jeho současnou mírou závažnosti nebo tím co změnu klimatu způsobuje.

Část výroků se vyjadřovala k obecnému stavu klimatu. Většinou to bylo prostřednictvím naléhavého tónu. Například: „*Řítíme se do klimatického pekla...*“ (Text 5 – ČR, Lidovky, ČTK, Lidovky, 2022).

V souvislosti s tímto tématem se objevovaly normativy, podle kterých je klimatická situace kritická. V nich bylo používané označení jako „naše planeta“ (Text 6 – ČR, ČTK (A), Deník N, 2022) nebo „jediná planeta“ (Text 1 – ČR, Jirsa, Lidovky, 2022).

Téma klimatu bylo také zasazováno do politické roviny. Objevovaly se výroky, podle kterých je informování o stavu klimatu ovlivňované ideologií. Například v článku (Text 18 – ČR, Balšínek, Echo24, 2022) se hovoří o tom, že je klimatická změna využívána ke kritice kapitalismu. I v dalším článku (Text 19 – ČR, Koubský, Deník N, 2022) byl výrok týkající se kapitalismu, naopak v tom směru, že může být příčinou vysoké spotřeby paliv.

V souvislosti se stavem klimatu část výroků hodnotila jeho konkrétní důsledky. Konkrétně různé přírodní katastrofy, například v Pákistánu (Text 14 – ČR, Hauser, Lidovky, 2022). V jednom z článků (Text 21 – ČR, Dobiašovský, Echo 24, 2022) je také výrok zmiňující přírodní katastrofu, ale naopak zpochybňuje, že za ní může klimatická změna. Nelze proto prohlásit, že by články byly v pohledu na příčinu klimatické změny jednotné.

9.4.1 Ochrana klimatu

Kromě stavu klimatu se v médiích objevovalo také téma ochrany klimatu. Netýkalo se tolik otázky, jaký je současný stav, ale toho, jakým způsobem by měla být klimatická změna řešena. Do určité míry je toto podtéma blízké tématu očekávání od konference, to se ale vztahovalo konkrétně na konferenci v Egyptě a výroky se netýkaly jen klimatických otázek. Výroky vztahující se k ochraně klimatu byly více obecné.

V tomto podtématu se česká média věnovala krokům k ochraně klimatu, ale také aktérům, kteří je podle nich mohou nebo by měly učinit. Výroky se věnovaly například roli států nebo mezivládních organizací. V této souvislosti byla Evropa například v jednom z výroků (Text 3 – ČR, Vochozková, ČT 24, 2022) oceňována, že je lídr v otázce klimatu. Objevil se zde ale také výrok (Text 8 – ČR, Škopek, Seznam zprávy, 2022) zdůrazňující nutnost, aby se do řešení klimatické krize zapojil větší okruh lidí. Podle jednoho z výroků (Text 13 – ČR,

Guterres, Seznam zprávy, 2022) se mají rozvinuté státy podílet na zmírňování dopadů klimatické změny a pomoci s tím rozvojovým státům.

Celkově tak bylo často prezentované, že pro ochranu klimatu je důležité jednání ze strany rozvinutých států, které k tomu mají díky svému bohatství prostředky.

Z konkrétních kroků bylo ve výrocích často zmiňované ukončení používání uhlí a dalších znečišťujících paliv. Opakovaně se objevovaly výroky typu: „*Musíme postupně opustit fosilní paliva*“ (Text 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT 24, 2022).

Část výroků tak pokládala za samozřejmou nutnost určité změny v chování společnosti. Například přechod na ekologičtější zdroje energie. V této souvislosti bylo například zmíněno, že ke skutečné ochraně klimatu lze pravděpodobně dosáhnout jen „*radikálním řešením*“ (Text 19 – ČR, Koubský, Deník N, 2022). Zároveň byla zmiňována obtížná realizace takovýchto řešení. Část výroků tak sice nutnost ochrany klimatu označovala za podstatnou, ale zároveň se k naplnění skutečného řešení stavěla skepticky. Oproti tomu se v českých člancích objevovaly také argumenty, že debata ohledně klimatu je jen politicky využívaná a kroky k nějakým změnám nejsou tak naléhavé.

Celkově tak informování o ochraně klimatu nebylo čistě apolitické. Články se zaměřovaly také na téma z hlediska mocenského pozadí a na to, kdo může nebo by měl ochranu klimatu zajistit. Také jaké pokroky, který z aktérů udělal. V člancích v souvislosti s tímto tématem, nebyla ale zmiňována konkrétně Česká republika, že by měla přistoupit k nějakým změnám. Výzvy k nějakým změnám byly mířeny spíše obecně například k rozvinutým státům.

9.4.2 Ochrana klimatu ve vztahu k jiným problémům

Důležitost ochrany klimatu byla ve výrocích v českých médiích srovnávána s důležitostí jiných témat. Jinými slovy se tak objevovaly výroky, podle kterých je sice ochrana klimatu závažným problémem, avšak nyní je podle těchto výroků nutné řešit naléhavější nebo ještě důležitější témata.

Často se v této souvislosti zmiňovala domácí politika nebo domácí problémy. Například výrok v reakci na účast britského premiéra: „*Podle něj musí země nejdříve vyřešit své potíže*“ (Text 2 – ČR, Seznam zprávy, Seznam zprávy, 2022).

Obecně domácí politika byla v českých médiích zmiňována tak, že problémy státu jsou pro jejich představitele někdy důležitější než mezinárodní řešení ochrany klimatu. Například také z toho důvodu, že je podle nich obtížné o nákladech na ochranu klimatu přesvědčit své občany. Nebo že není možné v případě Spojených států, že další finanční pomoc projde přes politiky v kongresu (např. Text 17 – ČR, Kučerová, Seznam zprávy, 2022).

Jako další problém byla zmiňována ekonomická případně energetická krize. Ta do určité míry souvisí i s domácí politikou. Jeden z výroků (Text 21 – ČR, Dobiašovský, Echo 24, 2022), tak například stavil do protikladu šetření občanů v době ekonomické krize s vynakládáním financí států na ochranu klimatu.

Válka na Ukrajině byla dalším zmiňovaným problémem znesnadňujícím řešení ochrany klimatu. Nejen kvůli bezpečnostní situaci, ale také v souvislosti se sankcemi. Týkalo se to například přerušení odběru ruských surovin. V některých případech (Text 20 – ČR, ČTK (F), Blesk, 2022) byla pozornost směřována na účast sankcionovaných ruských podnikatelů na konferenci. Obecně lze tak shrnout, že všechny problémy spojovaly ekonomické okolnosti.

V článcích se tak objevovaly normativy hodnotící, zdali by se mělo řešit více problémů najednou, nebo se jen zaměřit na jejich postupné řešení. V českých médiích byly také přítomny výroky odmítající názor, že je nutné nejdříve vyřešit ostatní problémy, a až poté ochranu klimatu. Například v článcích (Text 5 – ČR, Lidovky, ČTK, Lidovky, 2022), (Text 6 – ČR, ČTK (A), Deník N, 2022) se objevoval výrok generálního tajemníka OSN, podle kterého nesmí být kvůli jiným problémům odsouváno řešení měnícího se klimatu.

9.5 Znečišťovatelé

V českých médiích se objevovaly interpretace, kdo je za znečišťování odpovědný a případně, jaké důsledky by z toho měly vyplývat. Toto téma se prolínalo s dalšími. Byla zmíněna například i pořadatelská země. V této souvislosti byl použit v jednom článku (Text 19 – ČR,

Koubský, Deník N, 2022) heterostereotyp, zmiňující že státy disponující významnými zdroji ropy díky ní žijí v přepychu a mohou ovlivňovat rozhodování dalších států.

V článcích se objevovalo téma znečišťovatelů ve dvou rovinách. Tou první bylo odpovědnost rozvinutých států za klimatickou změnu. Druhou rovinou byla válka na Ukrajině jako výrazný a současný zdroj znečištění klimatu.

9.5.1 Znečišťovatelé versus poškozené státy

Hlavní linii tohoto tématu představovala debata ohledně finanční pomoci od rozvinutých států, státům poškozeným změnou klimatu. Mezi reprezentanty poškozených států byly v českém tisku obecně rozvojové státy nebo konkrétně například malé ostrovní státy, kterým hrozí zaplavení.

Toto téma bylo ve sledovaných článcích interpretováno pomocí několika hledisek. Za prvé, zdali by mělo dojít k založení finančního fondu pro pomoc poškozeným státům. Na jedné straně se objevoval názor, že je samozřejmé poskytnout rozvojovým státům finanční pomoc. Například v jednom článku bylo zmíněné: „*Financovat důsledky změny klimatu by měl Západ*“ (Text 14 – ČR, Hauser, Lidovky, 2022).

Druhým hlediskem, jakým bylo toto téma interpretováno bylo zaměření se na odpovědnost rozvinutých států za současný klimatický stav. Nebo také odpovědnost těchto států za to, aby se následky změny klimatu vyřešily, protože k tomu mají prostředky právě rozvinuté státy.

České články a aktéři, kteří v nich byli zmiňováni často používaly označení chudé a bohaté státy. Docházelo tak k rozlišování států podle jejich ekonomické síly. Další způsob rozlišování států byl na základě jejich podílu na znečišťování planety.

Celkově toto téma bylo někdy spojeno s určitým dělením států, na jedné straně na odpovědné, bohaté, vyspělé, a na straně druhé na poškozené, chudé nebo rozvojové.

Jednalo se tak do určité míry o protiklad k narativu, snažící se spojovat jednotlivé státy a vyzývat ke společné akci. V tomto případě výzvy k jednání na ochranu klimatu směřovaly

výhradně k rozvinutým státům. Jako znečišťovatelé zde nebyly zmiňovány jen státy, ale i další aktéři například firmy.

Některé výroky se nevěnovaly jen debatě ohledně poskytování finančních prostředků, ale i současné situaci poškozených států. Například situaci na Maledivách nebo v Pákistánu (např. Text 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT24, 2022).

V některých výrocích je řešeno, které ekonomicky silné státy jsou ochotny finančně pomoci těm ostatním, a které jsou v řešení klimatu naopak zdrženlivé. V této souvislosti byla zmiňována například Čína. V jednom z výroků (Text 16 – ČR, Dolejší, Krkoška, ČT 24, 2022) byla dávána do protikladu ke státům, které finance poskytují. Jiný výrok (Text 18 – ČR, Balšínek, Echo24, 2022) zmiňoval, že se do pomoci nezapojují velké asijské státy.

9.5.2 Válka na Ukrajině jako příčina znečišťování planety

Spolu s jednotlivými aktéry označovanými v českých médiích za původce současného znečištění byla zmiňována i válka na Ukrajině. Konkrétně výroky upozorňovaly na vliv této války na klimatickou situaci. Zmiňován byl i dopad budoucí poválečné přestavby. Podle výroků se Rusko kvůli klimatickým dopadům provinuje nejen vůči Ukrajině, ale i vůči celému světu. Téma klimatických důsledků války na Ukrajině nebylo v českých médiích tak často přítomné. Objevilo se jen v jednom článku (Text 1 – ČR, Jirsa, Lidovky, 2022).

9.6 Česká republika a konference

Česká média se také věnovala českým aktérům a obecně České republice v souvislosti s klimatickou konferencí. Často v souvislosti s tím, že Česká republika v té době předsedala Radě Evropské unie. Bylo konstatováno, jak se musí chovat Česká republika jako předsednická země.

Například: „*Myslím, že je to daň za to předsednictví, kdy Česko vystupuje jménem celé sedmadvacítky. To prostě tak je, ještě to musíme asi šest neděl vydržet...*“ (Text 21 – ČR, Dobiašovský, Echo24, 2022).

Hodnocení působení České republiky a jejích představitelů na klimatické konferenci se tak v českých médiích soustředilo především na roli České republiky jako předsednické zemi.

9.7 Celkové shrnutí českého interdiskurzu v souvislosti s klimatickou konferencí

Do zkoumaných textů se promítala z českého interdiskurzu důležitost přikládána válce na Ukrajině. Prolínala se také s jednotlivými tématy. Egypt jako pořadatelská země byla například hodnocena optikou toho, jaký postoj k tomuto konfliktu zaujímá a jaké má vztahy s Ruskem. Názory na pomoc dalším státům byly ovlivňovány na jedné straně ekonomickými okolnostmi a na straně druhé hodnotami jako spravedlnost nebo solidarita.

Informování probíhalo nejen obecně, ale i zaměřením se na konkrétní případy. To se ale jednalo především různých projevů změn klimatu. Obecněji nebo konkrétněji se naopak přistupovalo k informování o nutných krocích k ochraně klimatu. V českém interdiskurzu se neobjevovala přímo odpovědnost České republiky nebo role, kterou by Česká republika měla zastávat. Nebyly zde také zmiňovány nějaké konkrétnější lidské příběhy.

Politika a domácí politické strany nebyly výraznou součástí českého interdiskurzu v souvislosti s klimatickou konferencí. V souvislosti s domácími politickými stranami nebo s českým premiérem se objevovaly normativní výroky jen zřídka. Normativní výroky o České republice byly zpravidla spojeny s její rolí během předsednictví Evropské unii.

10. Mediální obraz o klimatické konferenci v britských médiích

10.1 Hodnoty v britských médiích

Tabulka níže ukazuje přehled hodnot nalezených v britských článcích a také počet kolikrát se objevily.

Tabulka 3: Tabulka hodnot z britských článků

Pozitivní hodnoty	Počet	Negativní hodnoty	Počet
Future	19	Climate change	44
Moral, morality	5	Climate crisis	18
Justice	4	War	3
Fair	3	Global heating	3
Prosperity	2	Global warming	1
Hope	2		
Tradition	2		
Dignity	2		
Freedom	2		
Friend	2		
Environmental protection	2		
Love	1		
Brave	1		
Family	1		
Education	1		

Zdroj: Autor

Celkem bylo nalezeno 15 pozitivních hodnot. Nejčastěji z nich se objevovala hodnota budoucnost oproti ostatní hodnotám se opakovala výrazně častěji. V britské kultuře je tak v souvislosti s jednáním o ochraně klimatu důležitá nejen aktuální například ekonomická situace, ale i budoucí stav společnosti.

Dalšími hodnotami byly spravedlnost nebo morálka. Na tyto hodnoty se v některých případech odvolávaly výroky hodnotící, jakým způsobem by mělo docházet k pomoci mezi jednotlivými státy. Další hodnoty jako důstojnost nebo svoboda byly zmiňovány při kritice chování Egypta k odpůrcům tamního režimu.

Nejčastější hodnotou s negativním vyzněním byla klimatická změna. Byla to i celkově nejčastěji se objevující se hodnota. Až na válku se ostatní negativní hodnoty v britských článcích týkaly přímo klimatu nebo klimatické situace. Pojem válka nebyl v britských

médiích spojován konkrétně s konfliktem na Ukrajině to se stalo v analyzovaných článcích jen v jednom případě, většinou se pro tento konflikt používalo označení invaze.

10.2 Egypt jako pořadatelská země

V britských médiích se objevovaly výroky hodnotící obecné souvislosti konference pořádané Egyptem. Například to, že se jedná o summit pořádaný na africkém kontinentu. Kritika vůči organizaci klimatické konference Egyptem byla v souvislosti s neumožněním vstupu některých zástupců. Z výroků (např. Text 1 – UK, Lakhani, Guardian, 2022) vyplývalo, že když je tato událost pořádána africkou zemí, měla by být více otevřená zástupcům poškozených nebo rozvojových států.

Dalším aspektem, který byl zmíněn při obecném informování o Egyptě jako o pořadatelské zemi byl například vliv změny klimatu na přírodu v Egyptě. Jiné výroky se zaměřily na schopnost Egypta vést klimatickou konferenci. Egypt byl například jedním výrokem hodnocen, tak že nenaplnuje své povinnosti jako pořadatelské země. „*Při nejlepším je předsednictví nesmírně nekompetentní...*“ (přeloženo z Text 19 – UK, Spencer, Vaughan, Times, 2022).

Zpochybňována nebyla jen úroveň vedení konference ze strany Egypta, ale i obecně to že Egypt upřednostňuje dosažení obchodních dohod během této akce před dosažením klimatické dohody (např. Text 19 – UK, Spencer, Vaughan, Times, 2022).

10.2.1 Dodržování lidských práv v Egyptě

Britská média pojednávala o dodržování lidských práv v Egyptě ne tolik z obecného hlediska, ale především se zaměřila na konkrétní případ. Tím bylo věznění egyptského aktivisty s britským občanstvím Alaa Abd El-Fattaha egyptskou vládou (např. Text 5 – UK, Cain, Guardian, 2022).

Téma lidských práv v britských médiích tak bylo do určité míry rámcováno bilaterálními vztahy mezi Egyptem a Spojeným královstvím. Nebylo tak tolik pojednáváno o dodržování lidských práv a restrikcích vůči egyptským občanům. Spíše pak bylo na občany v některých případech nahlíženo kolektivně, v některých výrocih nebyl za původce porušování práv označován režim nebo vláda, ale “Egypt’ané“. Například výrok: „*Poté byly Egypt’ané*

požádání, jestli by jim nevadilo, hrozně, neperzekvovat britského občana“ (přeloženo z Text 7 – UK, Casson, Times, 2022).

V této souvislosti byl použit v jednom z článků stereotyp: „*Není překvapením, že Egypt nedal nic na oplátku. Egypt rozumí síle“* (přeloženo z Text 7 – UK, Casson, Times, 2022). Konkrétně se jednalo o heterostereotyp.

Některé výroky hodnotily případ věznění britsko-egyptského občana jako značně významný. Dávaly vyřešení tohoto případu větší důležitost než úspěšnému výsledku klimatické konference. Informování o porušování lidských práv se tak v britských člancích zaměřovalo spíše na individuální rozměr než na obecný. Byl zmiňován konkrétní případ a zacházení s vězněným odpůrcem režimu. Nebyly tolik zmiňovány systematické restriktce ze strany státu nebo porušování lidských práv v širší rovině, ale pozornost byla věnována především problému politických vězňů, s důrazem na jeden konkrétní příběh.

10.2.2 Egyptská domácí politika

V souvislosti s popisem fungováním egyptské politiky, byl i zde zmiňován případ vězněného aktivisty a dalších vězňů. Obecně zde tak bylo hodnoceno chování egyptské režimu vůči jeho oponentům. Kromě tohoto aspektu byl dáván egyptský režim do protikladu s běžným fungováním konference. Byly například zmiňovány omezení vůči účastníkům konference. Bylo také zmíněno, že během konání konference byly státem omezeny různé veřejné akce.

10.3 Průběh konference

Jedním z hlavních témat byla účast na konferenci. Hodnoceno bylo rozhodnutí britského premiéra neletět na konferenci do Egypta, které později změnil. Bylo to hodnoceno ze dvou pohledů – tím prvním byla závažnost změny klimatu, tím druhým byly různé spory v rámci domácí politiky. Zčásti také otázka britské role v mezinárodní politice jako vůdčího státu. Byla také naznačováno, že Spojené království by tuto důležitou roli mělo zastávat i v rámci řešení změny klimatu (např. Text 20 – UK, Hayman, Politics Home, 2022).

I do tohoto tématu se prolínal problém nedostatečného zvládnutí zajištění vstupu ze strany pořadatelského státu pro zástupce z rozvojových států. Kromě toho bylo některými výroky

kritizováno organizační zajištění konference, například dlouhé fronty na občerstvení. Na druhou stranu výroky také zmiňují, že podobný zmatek je na takovýchto událostech normální.

Část výroků zmiňovala, že je podstatné se konference zúčastnit. Rozebírána byla i neúčast krále Karla III. Ten byl často vykreslován v protikladu k Rishimu Sunakovi.

Účast či neúčast byla spojena také s vnitropolitickou situací Spojeného království. Konkrétně se výroky vyjadřovaly k příslušnosti jednotlivých politiků k labouristické nebo konzervativní straně. Například zaznívaly zavedené charakteristiky, které mají příslušníci jedné z těchto stran.

„Členové konzervativní strany jsou starší, více pro-monarchističtí a méně ekologičtí než průměr...“ (přeloženo z Text 4 – UK, Rumbelow, Times, 2022).

Vyroky ohledně průběhu konference a účasti jednotlivých představitelů Spojeného království se tak v některých případech věnovaly spíše hodnocení jednotlivých aktérů nebo hodnocení britské politiky. Srovnávání byli současní političtí představitelé Spojeného království s bývalými. Stejně tak byly dávány do protikladu waleští představitelé vlády neúčastníci se konference s waleskou opozicí, která účast pokládá za důležitou.

Obecně byly oficiální představitelé a další aktéři jako aktivisté prezentováni jako protipóly. Buď to bylo z důvodů jejich rozdílných názorů nebo toho, kdo se jednání mohl účastnit a mohl ovlivnit jeho výsledek. V jednom článku (Text 14 – UK, Carrington, Guardian, 2022) bylo takto prezentováno indické sdružení matek, které se snažily reprezentovat zájmy dětí a upozornit tím, aby se během jednání myslelo na budoucí generace.

10.3.1 Očekávání od konference

Vyroky týkající se tohoto podtématu se věnovaly především tomu, co by mělo být hlavním předmětem jednání a jaký by měl být konečný výsledek. Několik výroků zdůrazňovalo důležitost dohody ohledně paktu “ztrát a škod“, týkající se podpory rozvojových států v souvislosti se změnou klimatu. Výroky například hodnotily, jaké mají ekonomicky silnější státy závazky vůči rozvojovým státům.

Další část výroků se věnovala samotným možnostem a obecnému formátu klimatické konference. Například náročnosti jednání při tak velkém množství států nebo rozdílných zájmů. V této souvislosti byla věnována pozornost rozdílnosti mezi rozvojovými a rozvinutými státy, dále také napjatým vztahům mezi Spojenými státy a Čínou. Zároveň zde také zaznělo očekávání, že jednání bude ovlivněno jinými krizemi, jako byla v té době probíhající ekonomické krize nebo probíhající válečný konflikt v Evropě.

V britských médiích se neobjevovalo jen očekávání od konference samotné, ale i určitá očekávání od představitelů Velké Británie. Objevovaly se tak výroky, které hodnotily, jak by měl jednat britský premiér nebo zmiňovaly, co by mělo být ze strany Velké Británie dosaženo. To se týkalo i již zmiňovaného případu aktivisty s britským občanstvím a důrazu na to, že britský premiér musí zajistit jeho propuštění. Bylo to dávano do souvislosti s reputací Velké Británie. Například výrok: „*Rishi Sunak musí trvat na tom, aby byla Británie brána opět vážně*“ (přeloženo z Text 7 – UK, Casson, Times, 2022).

V britských médiích byl také výrok (Text 1 – UK, Lakhani, Guardian, 2022), podle kterého bylo od konference očekáváno, že se do jednání zapojí i zástupci mladších generací. Další z výroků (Text 16 – UK, Harvey, Guardian, 2022) zase upozorňoval, že by mělo být více šířeno, že ekologické zdroje energie jsou zároveň i ekonomicky výhodné.

10.3.2 Výsledky konference

I v tomto případě byla věnována pozornost fondu „ztrát a škod“, především podobě, v jaké byl nakonec schválen. Podle některých názorů objevujících se v britských médiích, je dosažení jeho vzniku úspěchem konference. Podle jiných je to však nedostatečný výsledek a od každoroční klimatické konference by měla dosahovat větších cílů.

Obecné hodnocení konference bylo v některých případech negativní. Důvodem byla podle některých výroků celkově forma řešení klimatických problémů pomocí mezinárodních konferencí. Podle těchto výroků je nutný jiný způsob, jakým by docházelo k ochraně klimatu.

„*Nemůžeme si dovolit další vymývání klimatickou konferencí*“ (přeloženo z Text 21 – UK, Morrish, Times, 2022).

Podle tohoto výroku, tak klimatická konference plní svou roli jen povrchně. V této souvislosti také byla srovnávána, podle výroků skutečnost, jak jednání probíhají s tím, jak by podle nich měly probíhat. Objevovaly se tak výrazy, které tento rozpor ilustrovaly. Například „politikaření“ a k němu v protikladu „akce“ (přeloženo z Text 21 – UK, Morrish, Times, 2022).

Část výroků oproti tomu celou konferenci a její výsledky hodnotila pozitivně. Například výrok „...měli bychom uznat historický průlom učiněný dohodou na zřízení fondu ...“ (přeloženo z Text 20 – UK, Hayman, Politics home, 2022).

I tyto autoři pozitivního hodnocení, hodnotily zároveň i obecný princip mezinárodních klimatických konferencí. Ten však pokládaly za přínosný. Protože umožňuje pravidelné řešení problematiky klimatu na politické úrovni.

10.4 Klima

V britských médiích bylo informováno o současném stavu klimatu, jako o něčem závažném, co vyžaduje řešení. Bylo zde citováno prohlášení generálního tajemníka OSN (např. Text 15 – UK, Harvey, Lakhani, Greenfield, Carrington, Milman, Guardian, 2022), o tom že se situace za současného stavu bude čím dál více zhoršovat. Upozorňováno bylo na krátící se čas k možnému řešení situace. Odpovídá to tedy do určité míry rámcování tématu klimatu pomocí času. V tomto rámci je podle Dancygier (2023, s. 226-277) většinou upozorňováno na krátící se čas k možnému řešení problému. Dále také v britských médiích nebyly v souvislosti s informováním o stavu klimatu zmínky o konkrétních projevech klimatické změny. O stávajícím stavu klimatu tak bylo referováno spíše v obecné než v konkrétní rovině.

10.4.1 Ochrana klimatu

V souvislosti s tímto tématem se objevovaly různorodé názory, jaké kroky by měly být učiněny pro zmírnění změn klimatu. Podle jedné části těchto názorů by se mělo přistoupit k zásadním změnám. V tomto smyslu byla v člancích normativní tvrzení, co by se mělo učinit.

Například normativ: „...zelený přechod se absolutně musí uskutečnit...“ (přeloženo z Text 13 – UK, Pritchard-Jones, BBC, 2022).

Zde se také objevovaly normativy zdůrazňující časovou urgenci například: „*Zbývající roky v této dekádě jsou klíčové pro dosažení energetického přechodu; nesmíme je promarnit*“ (přeloženo z Text 21 – UK, Morrish, Times, 2022).

Některé výroky také zdůrazňovaly v souvislosti s ochranou klimatu budoucnost a příští generace. Především v článku Guardian (Text 14 – UK, Carrington, 2022), který se věnoval sdružení matek účastnícího se konference. Podle nich musí být brány v potaz během jednání nejmladší generace, protože jich se toto téma bude v budoucnu nejvíce týkat.

Některé výroky se věnovaly ochraně klimatu obecně nebo to nebylo nutně v souvislosti s klimatickou konferencí. Jiné zase hodnotily dopad právě klimatických konferencí na ochranu klimatu. Podle výroku v článku The Times (Text 19 – UK, Spencer, Vaughan, 2022) kroky k ochraně klimatu se dějí spíše nezávisle na klimatických konferencích než díky nim.

Další pohled na ochranu klimatu, který byl v britských člancích prezentován, upozorňoval na ekonomické důsledky ochrany klimatu. Podle něho jsou požadované změny příliš ekonomicky náročné a někdy i neproveditelné. Ekonomický aspekt klimatické změny a s tím související změny v ekonomice, zmiňovali v britských médiích i příznivci přechodu na ekologicky šetrnější zdroje energie. Ti to ale vnímají a prezentují jako příležitost. Podle nich se tento přechod může i ekonomicky vyplatit.

Obecně takovýto důraz na finance v souvislosti s klimatickou změnou je podle studie Badullovich, Grant a Colvin (2020, s. 10-11) jedním z druhů používaných rámců při informování o klimatické změně. Ekonomický aspekt ochrany klimatu je zřejmě jedním z podstatných hledisek v britské diskusi. Z toho důvodu, že byla otázka financí a ekonomiky zmiňována jako důležitý faktor jak v argumentech pro změnu v ochraně klimatu, tak ale i zároveň v argumentech proti ní.

Toto podtéma byla v britských médiích v některých případech zasazeno do politických souvislostí. Byly zde v některých výrociích prezentovány postoje dvou velkých britských politických stran. Přičemž Labouristická strana byla prezentována jako zastávce opatření na ochranu klimatu. Konzervativní strana zase jako odpůrce radikálnějších změn. Další dvojicí, která byla prezentována protikladně byl britský král a britský premiér. Pozornost

nebyla věnována jen přístupy britských politiků k ochraně klimatu. Zmíněn byl i současný a bývalý brazilský prezident s tím, že se jejich názory na klima liší. Britské články tak pojednávaly nejen o krocích skupin států v ochraně klimatu, ale i o konkrétních politických souvislostech ve Velké Británii. Například v článku v The Times (Text 21 – UK, Morrish, 2022) jeden výrok kritizuje nečinnost britských politiků v oblasti ochrany klimatu, podle něj dříve byla důvodem nečinnosti v této oblasti pandemická krize a nyní je to příprava na příští volby. Výroky v britských médiích tak v některých případech prezentovaly ochranu klimatu, jako součást domácí politiky.

10.4.2 Ochrana klimatu ve vztahu k jiným problémům

Závažnost ochrany klimatu byla v britských médiích srovnávána s důležitostí dalších problémů. Jako tyto problémy či okolnosti byly označovány domácí problémy, konflikt na Ukrajině a ekonomické problémy.

Srovnání s domácími problémy bylo řešeno především v souvislosti s původní plánovanou neúčastí britského premiéra na klimatické konferenci. Ta byla zdůvodňována právě nutností řešit domácí situaci. Výroky v člancích se k tomuto zdůvodnění vyjadřovaly. Některé ho rozporovaly. Například kvůli tomu, že britský premiér prohlašoval, jak je pro něj ochrana klimatu důležitá. Jiné výroky s jeho rozhodnutím souhlasily s tím, že by měl řešit spíše domácí problémy.

Dalším aspektem znesnadňující řešení ochrany klimatu zde byla zmiňována ekonomika. Ta se do určité míry prolínala i s dalšími problémy. Jako s již zmíněnými domácími problémy nebo domácí politikou. V jednom článku (Text 10 – UK, Crace, Guardian, 2022) bylo například zmíněno, že Spojené království nemůže vynaložit více financí na ochranu klimatu z toho důvodu, že kvůli politice britské Konzervativní strany si to Velká Británie nemůže finančně dovolit. Celkově tak byly často pokládány za překážky ekonomické důsledků jiných dalších problémů ať již domácích či mezinárodních. Také válka na Ukrajině byla zmiňována z ekonomického hlediska.

Ne všechny výroky prezentovaly jiné problémy jako překážku, proč nelze nyní řešit klimatickou změnu. V jednom z výroků bylo zmíněno, že přes další problémy část britských politiků pokračuje v řešení na dosažení klimatických cílů.

10.5 Znečišťovatelé

Téma, kdo může za zhoršující se klima a jakou by případní znečišťovatelé měly nést odpovědnost se objevovalo i v britských médiích. Většinu pozornosti v tomto ohledu dostávala problematika odpovědnosti rozvinutých států za změnu klimatu. Objevilo se zde také téma války na Ukrajině jako možného původce znečištění. Nebylo, ale tak výrazně zastoupeno, jako v českých médiích.

10.5.1 Znečišťovatelé versus poškozené státy

Sledovaná britská média se tak u tématu znečišťování zaměřila především na debatu ohledně financování následků znečištění a tím kdo je za znečištění odpovědný. V článcích zaznívaly normativy týkající se financování fondu „ztrát a škod“. Podle části z nich mají rozvinuté státy povinnost prostřednictvím financí odškodnit znečištění planety, které způsobily.

V britských médiích nebyly prezentovány poškození aktéři jen kolektivním způsobem. Tedy jen pojmy jako poškozené státy. Některé články se věnovaly konkrétním zástupcům těchto poškozených zemí. Tito zástupci často ani nebyly vysocí političtí představitelé těchto zemí. Jednalo se například o ekologické aktivisty nebo zástupce různých organizací. Jejich pohled a názory, co by mělo být učiněno byly také citovány. Například: „...*Musíme tam být, tlačit politické lídry k financování ztrát a škod a smlouvě o nešíření fosilních paliv*“ (přeloženo z Text 1 – UK, Lakhani, Guardian, 2022).

Podle tohoto výroku je podle zástupce aktivistů nutná jejich přítomnost na konferenci, aby došlo ke vzniku fondu na financování znečištění klimatu rozvinutými státy. Celkově tak v tomto případě informovala britská média spíše konkrétně a někdy individuálním pohledem. Z řad znečišťovatelů nebyly také zmiňovány jen rozvinuté státy. Jednalo se v této souvislosti i obecně o podnikatele nebo o nadnárodní organizace.

Na druhou stranu se ve sledovaných článcích objevovaly také obecné výrazy, podle kterých byly státy děleny, namísto zmínek o konkrétních státech. Především tato označení rozlišovala rozvojové státy od těch rozvinutých. V textech se tak objevovaly výrazy jako bohaté nebo západní pro označení rozvinutých států. Pro označení rozvojových států nebo států poškozených klimatickou změnou se pak používaly výrazy jako chudé nebo nejchudší státy.

Tyto dvě skupiny byly dávány do protikladu. Hodnocení rozvinutých států byly většinou kritická. Nebyl zde odlišován žádný rozdíl mezi nimi nebo zmiňovány nějaké výjimky, ale byly často hodnoceny jako celek. Konkrétně pak byly prezentovány jako příčina současného stavu nebo zaznívala výzva, aby z jejich strany byly učiněny určité kroky. Rozvojové státy jsou oproti tomu prezentovány spíše pasivně a tím, že se dožadují určitého jednání od rozvinutých států. I v tomto tématu se také některé výroky věnovaly britským politickým stranám.

10.5.2 Válka na Ukrajině jako příčina znečišťování planety

V souvislosti s tímto podtématem byl v analyzovaných článcích zaznamenán, jen jeden výrok vztahující se k tomuto tématu. Podle něj důsledky války na Ukrajině, zhoršují současnou klimatickou situaci. To by však podle výroku nemělo být důvodem k neřešení klimatických problémů. Jinak ale toto téma nebylo více řešeno.

10.6 Velká Británie a konference

Kromě přítomnosti britských politiků na konferenci bylo v britských médiích informováno i o samotných aktivitách představitelů Velké Británie na konferenci. To bylo spojeno i s hodnocením britské domácí politiky nebo s odkazy na britský politický kontext. Bylo to do určité míry někdy prezentováno jako spor britské levice a pravice. Konkrétně zde byl rozebírán projev britského premiéra na konferenci. Dále také opět otázka vězněného britsko-egyptského aktivisty egyptským režimem, spolu s apelem, aby bylo dosaženo jeho propuštění, což bylo někdy interpretováno jako důležitější než britské úspěchy během konference. Kromě britského premiéra výroky také hodnotily přítomnost dalších politiků na konferenci například bývalého britského premiéra Borise Johnsona.

Vyroky se nevěnovaly jen britským politikům, ale také Velké Británii jako celku. Dal by se sem tedy zařadit i výrok, zmiňující nutnost vůdčí role Velké Británie v tématu ochrany klimatu. Téma ochrany klimatu bylo tak někdy prezentováno jako příležitost pro Velkou Británii.

Byly použity výrazy jako například „národní pýcha“ (přeloženo z Text 20 – UK, Hayman, Politics Home, 2022). Nebylo to míněno jen konkrétně ve spojitosti s ochrannou klimatu, ale v souvislosti s očekávanou rolí Velké Británie v mezinárodní politice obecně. Tento přístup,

který se spolu s dalšími přístupy v britských člancích objevoval, tak obecně prezentoval mezinárodní témata jako součást britské politiky a jako něco z čeho může země profitovat.

„Ale ve Spojeném království, my nepotřebujeme jen národní, ale mezinárodní odpověď...“
(přeloženo z Text 20 - UK, Hayman, Politics Home, 2022).

Pohled, který je v dalším výroku prezentován, pokládá také za žádoucí kolektivní řešení oproti ponechání řešení klimatu na každém státu zvlášť. Může to i vypovídat o tom, že klimatická ochrana zde není prezentována jako něco, co by bylo státům nařizováno, ale něco, na čem se mohou aktivně podílet.

Jeden z článků (Text 12 – UK, Harby, BBC, 2022) se věnoval Velké Británii na klimatické konferenci ne z politického hlediska, ale čistě ekonomického či ekologického pohledu. Konkrétně výstavby jednokolejné dráhy od britské firmy v Egyptě. Tato událost byla dána do souvislosti s pořádáním konference, protože se jedná o ekologicky šetrný způsob dopravy. I v této souvislosti byla zmiňována reputace Velké Británie.

10.7 Celkové shrnutí britského interdiskurzu v souvislosti s klimatickou konferencí

Britský interdiskurz upozorňoval na důležitost řešení klimatického problému. Za normální a nutnou byla často prezentována nějaká zásadnější společenská změna v souvislosti s ochranou klimatu. Například přechod na ekologičtější zdroje energie. Dále bylo toto téma také rámcováno do ekonomických souvislostí. Ekonomika tak představovala v britském interdiskurzu důležitý aspekt. Zároveň se v něm objevoval i důraz na budoucnost nebo spravedlnost, od kterých se odvíjely další aspekty britského interdiskurzu jako pomoc zasaženým státům nebo naléhavost řešení změny klimatu.

Dalším důležitým aspektem v souvislosti s klimatickou konferencí byla domácí a mezinárodní politika. Součástí informování o klimatické konferenci, bylo časté odkazování na britské politické strany a britské politické aktéry. Byl hodnocen i jejich přístup k ochraně klimatu. Klima tak bylo v tomto smyslu v britském interdiskurzu považováno za součást britské domácí politiky. V interdiskurzu byl také přítomný obraz vůdčí role Velké Británie ve světě. Řada normativních výroků zmiňovala, jakou mezinárodní pozici by měla mít Velká

Británie. Tento jev může být vysvětlen historií Velké Británie, která je součástí britského interdiskurzu. Kdy byla dřívější role Velké Británie jako hlavní světové velmoci i v jiných souvislostech například během Brexitu připomínána, jak zmiňují Bevan, Colley a Workman (2020, s. 10).

Způsob informování probíhal zčásti také individuálním způsobem. Zaměřením se na konkrétní příběhy jednotlivců, například účastníků konference z řad aktivistů nebo politického vězně v Egyptě. V jiných případech, ale oproti tomu docházelo ke zobecňování v pár případech k používání stereotypů.

11. Srovnání mediálního obrazu klimatické konference konané v roce 2022 v českých a v britských médiích

11.1 Hodnoty v českých a v britských médiích

Jak v českých, tak i v britských člancích byla nejčastěji se objevující pozitivní hodnotou budoucnost. Stejně tak byla stejná nejvíce se opakující negativní hodnota, tedy změna klimatu. Největší rozdíl týkající se negativních hodnot je častý výskyt pojmu válka v českých člancích, zatímco v britských člancích se tak často neobjevoval. Na základě analýzy výskytu hodnot lze prohlásit, že české články dávaly více do souvislostí s klimatickou konferencí téma války na Ukrajině než britské články.

V českých člancích byly přítomny hodnoty jako kapitalismus nebo komunismus, zatímco v britských člancích nikoliv. Na druhou stranu byly na rozdíl od českých médiích přítomny hodnoty jako tradice nebo důstojnost. Například hodnota důstojnost byla zmiňována v souvislosti s tématem vězněného britského občana v Egyptě. Shodně se pak opakovaly hodnoty jako prosperita, naděje nebo spravedlnost.

11.2 Egypt jako pořadatelská země

Celkově se v tomto tématu, a i podtématech lišily české články s britskými tím, pomocí čeho se snažily Egypt a jeho dodržování lidských práv či domácí politiku přiblížit.

V českých člancích byla dávána do souvislostí válka na Ukrajině nebo přibližování Egyptského režimu pomocí srovnávání s Ruskem. V britských člancích to byl zase případ vězněného egyptsko-britského občana.

11.2.1 Dodržování lidských práv v Egyptě

V českých člancích byly lidská práva a restrikce prezentována z obecného pohledu, naopak v britských médiích byla pozornost věnována konkrétnímu politickému vězni a jeho příběhu. Důvodem bylo i to, že se jednalo o britského občana, proto byl tento příběh často zastoupen. Na rozdíl od českých médií v britských médiích byly zmiňováni političtí představitelé a bylo hodnoceno, jak by se měli vůči Egyptu zachovat. V tomto ohledu tak byly řešeny do určité míry bilaterální vztahy mezi Velkou Británií a pořadatelskou zemí, což v případě českých médií nebylo.

11.2.2 Egyptská domácí politika

I ve zprostředkování egyptské politiky se britské a české články lišily. Opět české normativní výroky či protiklady byly v tomto podtématu založeny na vztahu nebo podobnosti Egypta s Ruskem a v případě britských článků na vztahu mezi Velkou Británií a Egyptem kvůli jejich vězněnému občanovi. Podobné bylo v českých i v britských člancích hodnocení, že autoritativní forma egyptského režimu ovlivňuje způsob jednání konference.

11.3 Průběh konference

Jak v britských, tak v českých člancích se řešila účast britského premiéra. V obou případech také bylo prezentováno za normální a důležité, aby se konference zúčastnil. Na druhou stranu byly v obou zemích zastoupeny zčásti i názory, upřednostňující důležitost domácí politiky před mezinárodní konferencí. Česká média se ale lišila od těch britských tím, že postrádala hodnotící výroky směrem k vlastním politickým představitelům. Oproti tomu britské výroky například spojovaly očekávání od konference s očekáváním od britských politických představitelů.

11.3.1 Očekávání od konference

V očekávání ohledně konference média obou zemí hodnotila, i jak by měla konference správně vypadat například jako formu by měla mít. Zároveň se také objevovaly výroky hodnotící konferenci jako zásadní, z toho důvodu, že se krátí čas na řešení klimatického problému. Jedním z hlavních rozdílů v tomto podtématu, bylo informování o tom, kdo by se tohoto řešení problému měl účastnit. V britských člancích zaznívaly normativy hodnotící jako důležité a nutné, aby se do jednání mohli zapojit i mladší generace nebo například afričtí aktivisté. České články se zaměřovaly především na státy nebo na lidstvo jako celek. V tomto případě, tak byly více obecné a nezmiňovaly konkrétní příběhy lidí, jako tomu bylo v případě některých britských článků. Důraz na individualitu tak byl větší v britských člancích.

11.3.2 Výsledky konference

Hodnocení výsledků konference bylo podobné. V tom smyslu, že články v obou zemích obsahovaly podobně různorodé hodnocení konference. Některé výroky tak v britských i v českých člancích označovaly za úspěch vznik fondu na pomoc poškozeným státům s odkazy na spravedlnost. Jiné výroky byly v obou zemích zase shodně kritické. Shodovaly se

i v tom, co je důsledkem neúspěchu, čímž bylo často obecné fungování politiky a fungování tohoto typu konferencí.

11.4 Klima

V českých i v britských médiích bylo téma klimatu rámcováno prostřednictvím urgentnosti a ubíhajícího času na možnou změnu. Na druhou stranu bylo v českých médiích pár výroků, která ohledně závažnost klimatu diskutovala. Diskutovány byly důsledky změny klimatu a vědecké závěry o klimatu (především Text 21, Dobiašovský, Echo24, 2022).

11.4.1 Ochrana klimatu

Ochrana klimatu byla v britských článcích zasazována do domácí politiky, byly například hodnoceny kroky britské vlády v této oblasti. Naopak v českých médiích tomu tak nebylo. V českých médiích byly spíše hodnoceny kroky Evropy a Evropské unie v klimatické politice. To tak odpovídá některým východiskům z teoretické části. Tedy, že ve výzkumu Song, Huang, Schuldt a Yuan (2022, s. 2224-2225) také bylo téma klimatu v britských médiích interpretováno jako součást domácí politiky.

V hodnocení ochrany klimatu v britských médiích hrál důležitou roli ekonomický aspekt. V obou státech byly přítomné názory označující výraznější přechod na ekologičtější zdroje energií za nevyhnutelný. Často byla v tomto tématu přítomná hodnota budoucnost.

Stejně se do tohoto tématu v článcích v obou zemích promítala politika. V českých článcích spíše obecněji zmínkami o politických ideologiích a v britských, formou odkazování k domácí politické situaci.

11.4.2 Ochrana klimatu ve vztahu k jiným problémům

V českých i v britských textech byla shodně často dávána ochrana klimatu do protikladu s řešením domácích politických problémů například v souvislosti s ekonomickou krizí. V případě českých článků domácí ekonomické nebo energetické problémy byly prezentovány obecně, nebyla zde zmiňována přímo situace České republiky. V případě Velké Británie některé výroky začaly hodnotit kroky britských politiků v řešení ekonomické krize. Celkově britské články více zasazovaly téma klimatu do vlastní domácí politiky a souvislostí. České články neprezentovaly jako aktéra změny klimatu Českou republiku, ale spíše státy obecně. V

této souvislosti zde tak nebyly ani hodnoceny konkrétní kroky českých politiků k ochraně klimatu. Byla spíše hodnocena a zmiňována Evropa jako celek nebo Evropská unie a Česko jako její součást (např. Text 3 – ČR, Vochozková, ČT24, 2022).

Z hlediska války na Ukrajině byla v britských člancích válka prezentována jako něco, co komplikuje přechod na jiné zdroje energií nebo má jiné, například ekonomické důsledky. V českých člancích byla válka na Ukrajině se změnou klimatu spíše srovnávána. Bylo tak hodnoceno, jestli je možné řešit tyto dvě krize zároveň nebo naopak, že válka na Ukrajině nesmí být při řešení klimatu označována za překážku.

11.5 Znečišťovatelé

11.5.1 Znečišťovatelé versus poškozené státy

Hlavním rozdílem v informování o poškozených státech bylo v zaměření se na individuální či obecnou rovinu. Britská i česká média nejčastěji rozdělovala státy na znečišťovatele a poškozené nebo na rozvojové a rozvinuté státy. České články o poškozených státech informovaly spíše v obecné rovině, naopak mezi britskými články byla přítomná i individuálnější rovina. Například zprostředkováním názorů ekologických aktivistů z poškozených zemí.

Normativy v textech z obou zemí shodně hodnotily nutnost reakce rozvinutých zemí a pomoci rozvojovým státům. Shodně také média v obou zemí rozdělovaly státy do zmíněných dvou kategorií států na rozvojové a rozvinuté (někdy také používaly označení jako bohaté a chudé). V tomto případě, tak docházelo naopak v textech v obou státech k určitému zobecňování.

11.5.2 Válka na Ukrajině jako příčina znečištění planety

Jeden z největších rozdílů mezi českými a britskými články týkajících se pokrytí některého tématu, bylo právě v souvislosti s informováním války na Ukrajině jako původce znečištění. V britských médiích byla tomuto podtématu věnována minimální pozornost. Oproti tomu v českých médiích bylo obecně časté, i například v jiných tématech, že se prolínaly s tématem války na Ukrajině. V tomto podtématu české výroky vyzývaly k odpovědnosti Ruska nejen za válku, ale i za znečištění klimatu kvůli ní.

11.6 Česká republika / Velká Británie a konference

V tomto tématu byly značné odlišnosti v informování českými a britskými médii. Hodnocení České republiky a jejích představitelů byla hodnocena především v souvislosti s jejím tehdejším předsednictvím v Evropské unii. Jen jeden výrok přímo hodnotil vystupování českého premiéra na konferenci. Hodnocení svých politiků a své země v souvislosti s klimatickou konferencí bylo v britských textech častější. Zde se objevovala i hodnocení jakou roli by Velká Británie na mezinárodních jednáních měla mít. Část britských výroků požadovala, aby byla Velká Británie aktivní a někdy vnímala řešení klimatické konference jako příležitost pro Velkou Británii. České výroky naproti tomu neobsahovaly očekávání od role České republiky v souvislosti s jednáním o změně klimatu.

11.7 Srovnání britského a českého interdiskurzu v souvislosti s klimatickou konferencí

Mezi českými a britskými médii nebyly v několika tématech výrazné rozdíly. Konkrétně v informování ohledně kladení důrazu na nutnost pomoci rozvojovým státům nebo v hodnocení výsledků konference. Shodné bylo také prezentování ochrany klimatu z hlediska časové urgentnosti nebo zařazování do ekonomických souvislostí.

Rozdílnost mezi českým a britským interdiskurzem ohledně klimatické konference v Egyptě, analyzovaném v českých a britských člancích, byla nalezena ve 3 směrech. Prvním bylo výrazné zastoupení tématu války na Ukrajině v českých textech. Normativní výroky a obecně celkové prezentování řady témat týkajících se klimatické konference bylo v českých člancích vztaženo k probíhající válce. Například informování o Egyptu jako o pořadatelské zemi probíhalo v českých médiích pomocí vykreslení jeho vztahu k Rusku a k probíhající válce. V britských člancích byla válka na Ukrajině také zmiňována, ale ne v tak velkém rozsahu, jako v českých člancích.

Druhým rozdílem v informování bylo prezentování role, které by podle článků měly vlastní státy zastávat. V případě České republiky se neobjevovaly výroky zmiňující potřebu vůdčí role České republiky během ochrany klimatu. Naopak v britských médiích se někdy objevovaly výroky prezentující mezinárodní jednání o ochraně klimatu jako příležitost pro Velkou Británii. Zároveň byla některá sledovaná témata související s klimatickou konferencí propojena s domácí (britskou) politikou.

Třetí nalezený rozdíl spočíval v individuální a obecné rovině. V britských médiích byly zastoupeny i výroky od ekologických aktivistů z rozvojových zemí, umělkyně nebo od organizace matek. Například výrok: „...*Musíme přejít na čistou energii, co nejrychleji. Zdraví a budoucnost našich dětí nepožaduje nic menšího*“ (přeloženo z Text 14 - UK, Carrington, Guardian, 2022).

Větší prostor pro vyjádření tak v britských člancích nebyl dáván jen představitelům států nebo různým odborníkům, ale i dalším různorodým skupinám lidí. V českých médiích byla klimatická konference zprostředkována především jako jednání států a velmocí. Z hlediska kultury by jedním z několika možných vysvětlení této rozdílnosti, mohla být rozdílnost mezi

českou a britskou kulturou zmíněná v teoretické části, konkrétně v rámci kulturní dimenze “vzdálenosti moci“, podle které je v české kultuře větší vzdálenost k moci než v britské kultuře (Hofstede-Insights (D), 2023). To by mohlo být částečně jedním z faktorů, proč v českých médiích byla klimatické konference prezentována především z pohledu jednání států a jejich představitelů, a ne například z pohledu zúčastněných aktivistů nebo jiných skupin lidí. Na druhou stranu podle tohoto indexu je téměř podobná míra jiné kulturní dimenze “individualismu“ v těchto dvou kulturách (Hofstede-Insights, (B), 2023). Nemusí to tak být jen rozdíl v jednotlivých interdiskurzích a kultuře, ale i rozdíl způsobený odlišnostmi českých a britských médií a v jejich možnostech pro pokrytí tématu. Je tedy možné, že se spíše jedná o kombinaci více faktorů, které jsou vysvětlením této rozdílnosti.

Závěr

Cílem práce bylo porovnat, jakým způsobem bylo informováno o klimatické konferenci OSN v Egyptě, konané v roce 2022 v českých a britských médiích. V práci byly zmíněny hypotézy spojené s teorií sociální konstrukce reality a hypotézy týkající se komunikace a interdiskurzu, ze kterých práce vycházela. Výzkumnou otázkou bylo, jaké jsou případné rozdíly nebo případné shody v informování o klimatické konferenci ve vybraných českých a britských člancích. Zvolenou metodou pro odpověď na výzkumnou otázku byla lingvistická diskurzivní analýza, pomocí níž byly analyzovány vybrané online články z 6 českých a 6 britských médií. V těchto článcích byly hledány čtyři definované kategorie a to normativy, protiklady, stereotypy a hodnoty. Následně byly výroky obsahující tyto kategorie rozřazeny podle témat, které byly v českých a v britských článcích identifikovány. U obou států, tak byla vytvořena tímto způsobem databáze, na jejímž základě byly tyto kategorie a celkově interdiskurz obou zemí v souvislosti s klimatickou konferencí analyzován. Poté došlo k porovnání mezi zeměmi.

Na základě této analýzy bylo nalezeno, že se informování o klimatické konferenci v určitých směrech lišilo. Za prvé, se v českých médiích válka na Ukrajině prolínala do více témat než v britských médiích. Druhým nalezeným rozdílem bylo časté zmiňování kontextu britské politiky během informování o klimatické konferenci. Zmiňovány byly v britských médiích domácí politické strany nebo kroky vlády v souvislosti s ochranou klimatu. Od Spojeného království bylo také v některých případech v britských článcích očekáváno, že bude mít výraznou roli během mezinárodních jednání a během řešení změny klimatu. Posledním nalezeným rozdílem bylo v zaměření se britských článků také na individuální rovinu konference. Jinými slovy v britských článcích bylo více výroků i od nestátních aktérů. Byl tak zprostředkován pohled na konferenci napříč různorodými skupinami lidí, než jen od politických představitelů nebo odborníků. V českých médiích bylo také zmíněno pár výroků od nestátních aktérů – především ekologů, ale bylo to v menší míře a tito aktéři nebyly tak různorodí, jako v britských článcích. Pozornost byla také v britských médiích věnována individuálnímu příběhu politického vězně v Egyptě s britsko-egyptským občanstvím. Nalezené rozdíly celkově odpovídají některým hypotézám z teoretické části práce ohledně vztahu mezi kulturním a sociálním prostředím a komunikací.

Byly ale také nalezeny určité podobnosti. V dalších ohledech bylo českými a britskými články do určité míry informováno podobným způsobem. V médiích v obou zemích byly podobně různorodé výroky v některých tématech. Například v tématu týkajícího se poskytování pomoci rozvojovým státům, důležitosti ochrany klimatu nebo v hodnocení výsledků konference.

Byly také identifikovány některé rámce zmíněné v teoretické části, které bývají používány médii v souvislosti s rámcováním klimatu. V českých i britských médiích bylo shodně používané rámcování klimatu do ekonomických souvislostí. Odpovídá to tak ekonomickému rámci, který se podle Badullovič, Grant, Colvin (2020, s. 10-11) obecně často v médiích v souvislosti s klimatem objevuje. Byl také zdůrazňován krátký čas na řešení ochrany klimatu, jak tento rámec popisuje Dancygier (2023, s. 226-229).

Z hlediska dalšího výzkumu by bylo možné zaměřit se na srovnání informování i o jiných mezinárodních konferencích nebo mezinárodních událostech a zjistit, jestli se v něm budou rozdíly nalezené touto diplomovou prací mezi českými a britskými médii také objevovat.

Summary

The aim of the work was to compare in which way was provided information about Climate conference in Egypt, which was held in 2022, in Czech and British media. In the work were mentioned hypotheses related to theory of the social construction of reality and hypotheses related to communication and interdiscourse from which was the work based. The research question was - what are potential differences or potential similarities in Czech and British selected articles in providing information about climate conference. The chosen method for answering research question was linguistic discourse analysis, which was used for analysing selected online articles from 6 Czech and 6 British media. In these articles were searched for 4 defined categories - normatives, oppositions, stereotypes and values. Further, were statements containing these categories sorted by topics, which were in Czech and British articles identified. In this way was in both states created database, on the basis of these databases were analysed 4 categories and overall interdiscourse of both countries related to climate conference. Then comparison was made between countries.

As result of this analysis was found that providing information about conference was in some ways different. Firstly, in Czech media war in Ukraine was mentioned across more topics than in British media. Second discovered difference was frequent referring to British political context during informing about conference. In British articles were mentioned domestic political parties and steps made by British government towards climate protection. From United Kingdom was also expected in some cases in British media significant role during international negotiation and in tackling with climate change. Last difference which was found related in focus British articles also on individual aspect of climate conference. In other words, in British articles were statements as well from non-state participants. Thus, was conveyed view on the conference across diverse group of people and not only from political representatives or from some experts. It was paid attention in British articles as well on individual story of political prisoner in Egypt with British-Egyptian nationality. Founded differences confirm some hypotheses about relation between cultural and social environment and the communication from theoretical part of this thesis. Some similarities were also founded. In other aspects Czech and British media provided information about conference nearly in same way. In media from both states were similarly diverse statements in some topics. For instance, in topic related to helping developing countries, importance of the climate protection or in assessment of results of the conference.

Some frames usually used for framing climate, which were mentioned in theoretical part were also identified. In Czech and British media were in the same way used framing climate to economic context, which according to Badullovich, Grant and Colvin (2020, s. 10-11) usually appears in the general with the context of climate in the media. It was as well stressed on that time for tackling with climate protection is running out, like is this frame described by Dancygier (2023, s. 226-229).

In relation with further research, it would be feasible to focus on comparison of providing information as well about another international conference or about some international events and find out, if discovered differences from this diploma thesis among Czech and British media will as well appear.

Použitá literatura

AL-GHAZZI, Omar. We will be great again: Historical victimhood in populist discourse. Online. *European journal of cultural studies*. 2021, roč. 24, č. 1, s. 45-59. ISSN 1367-5494. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1367549420985851>. [cit. 2024-06-08].

ANDĚLOVÁ, Kristina. Existoval chartistický environmentalismus? Online. *Soudobé dějiny*. 2023, roč. 30, č. 2, s. 351 - 384. ISSN 1210-7050. Dostupné z: <https://sd.usd.cas.cz/pdfs/sod/2023/02/22.pdf>. [cit. 2024-06-07].

ARRESE, Angel. Cultural Dimensions of Fake News Exposure: A Cross-National Analysis among European Union Countries. Online. *Mass communication & society*. 2022, s. 1-24. ISSN 1520-5436. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/15205436.2022.2123278>. [cit. 2024-01-16].

BADULLOVICH, Nicholas; GRANT, Will J a COLVIN, Rebecca M. Framing climate change for effective communication: a systematic map. Online. *Environmental research letters*. 2020, roč. 15, č. 12, s. 1-16. ISSN 1748-9326. Dostupné z: <https://doi.org/10.1088/1748-9326/aba4c7>. [cit. 2024-02-25].

BERGER, Peter L. a LUCKMANN, Thomas. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury CDK, 1999. ISBN 80-85959-46-1.

BEVAN, Luke D.; COLLEY, Thomas a WORKMAN, Mark. Climate change strategic narratives in the United Kingdom: Emergency, Extinction, Effectiveness. Online. *Energy research & social science*. 2020, roč. 69, s. 1 - 13. ISSN 2214-6296. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.erss.2020.101580>. [cit. 2024-07-28].

BOYKOFF, Jules. US Media Coverage of the Cancún Climate Change Conference. Online. *PS, political science & politics*. 2012, roč. 45, č. 2, s. 251-258. ISSN 1049-0965. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/S104909651100206X>. [cit. 2024-07-28].

CAILLAUD, Sabine; KALAMPALIKIS, Nikos a FLICK, Uwe. The Social Representations of the Bali Climate Conference in the French and German Media. Online. *Journal of community & applied social psychology*. 2012, roč. 22, č. 4, s. 363-378. ISSN 1052-9284. Dostupné z: <https://doi.org/10.1002/casp.1117>. [cit. 2023-06-17].

CRAIG, Robert T. Communication Theory as a Field. Online. *Communication theory*. 1999, roč. 9, č. 2, s. 119-161. ISSN 1050-3293. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.1999.tb00355.x>. [cit. 2024-03-24].

CURINI, Luigi; GARUSI, Diego a SPLENDORE, Sergio. "It's the ideology, stupid!": Trust in the press, ideological proximity between citizens and journalists and political parallelism.

A comparative approach in 17 countries. Online. *The international communication gazette*. 2024, roč. 86, č. 4, s. 307-331. ISSN 1748-0485. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/17480485231165596>. [cit. 2024-06-16].

CUSHION, Stephen. Are public service media distinctive from the market? Interpreting the political information environments of BBC and commercial news in the United Kingdom. Online. *European journal of communication (London)*. 2022, roč. 37, č. 1, s. 3-20. ISSN 0267-3231. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/02673231211012149>. [cit. 2024-06-22].

DANCYGIER, Barbara. Multimodal media: Framing climate change. Online. *Discourse studies*. 2023, roč. 25, č. 2, s. 220-236. ISSN 1461-4456. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/14614456231154724>. [cit. 2024-02-17].

DE VREESE, Claes H.; LECHERER, Sophie. Framing theory In MAZZOLENI, Gianpietro, et al. (ed.). *The International Encyclopedia of Political Communication*, 3 Volume Set. John Wiley & Sons, 2015, s. 404-414. ISBN: 9781118290750

FAIRCLOUGH, Norman. *Analysing discourse: textual analysis for social research*. 1. vyd. London: Routledge, 2003. ISBN 9780415258937.

FLEISCHER, Michael. *Kulturtheorie. Systemtheoretische und evolutionäre Grundlagen*. Oberhausen: Athena, 2001. ISBN 3932740750

FLEISCHER, Michael. *Wirklichkeitskonstruktion. Beiträge zur systemtheoretischen Konstruktivismusforschung. Dresdner Studien zur Semiotik 6*. Dresden: Thelem, 2003. ISBN 393571212X

FLEISCHER, Michael. *Allgemeine Kommunikationstheorie*. Oberhausen: Athena, 2006. ISBN 3898962660.

FLEISCHER, Michael; SIEMES, Annette. a GRECH, Michał. *Die polnische und deutsche Kollektivsymbolik*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2021. ISBN 3-447-39224-X.

FOUCAULT, Michel. *Diskurs, autor, genealogie: tři studie*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1994. ISBN 80-205-0406-0.

HALLIN, Daniel C. a MANCINI, Paolo. *Comparing media systems: three models of media and politics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. ISBN 0-521-54308-8.

HASE, Valerie; MAHL, Daniela; SCHÄFER, Mike S. a KELLER, Tobias R. Climate change in news media across the globe: An automated analysis of issue attention and themes in climate change coverage in 10 countries (2006–2018). Online. *Global environmental change*. 2021, roč. 70, s. 1-12. ISSN 0959-3780. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2021.102353>. [cit. 2024-02-17].

HOFSTEDE, Geert. *Culture's consequences: comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations*. 2nd ed. Thousand Oaks: Sage Publications, 2001. ISBN 0-8039-7323-3.

HOFSTEDE, Geert; HOFSTEDE, Gert Jan a MINKOV, Mihail. *Cultures and organizations: software of the mind : intercultural cooperation and its importance for survival*. 3. vyd. New York: McGraw-Hill, 2010. ISBN 978-0-07-166418-9.

HOFSTEDE-INSIGHTS (A). *COUNTRY COMPARISON TOOL - Czech Republic x United Kingdom*. Online. Hofsted-insights.com. The Culture Factor Group. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison-tool?countries=czech+republic%2Cunited+kingdom> [cit. 2024-07-29].

HOFSTEDE-INSIGHTS (B) - INDIVIDUALISM. *COUNTRY COMPARISON TOOL - Individualism*. Online. Hofstede-insights.com. The Culture Factor Group. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison-tool?countries=czech+republic%2Cunited+kingdom> [cit. 2024-02-27].

HOFSTEDE-INSIGHTS (C) - UNCERTAINTY AVOIDANCE. *COUNTRY COMPARISON TOOL - Uncertainty Avoidance*. Online. Hofstede-insights.com. The Culture Factor Group. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison-tool?countries=czech+republic%2Cunited+kingdom>. [cit. 2024-02-27].

HOFSTEDE-INSIGHTS (D) - POWER DISTANCE. *COUNTRY COMPARISON TOOL - Power Distance*. Online. Hofstede-insights.com. The Culture Factor Group. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison-tool?countries=czech+republic%2Cunited+kingdom>. [cit. 2024-02-27].

HOROWITZ, Minna; CUSHION, Stephen; DRAGOMIR, Marius; GUTIÉRREZ MANJÓN, Sergio a PANTTI, Mervi. A Framework for Assessing the Role of Public Service Media Organizations in Countering Disinformation. Online. *Digital journalism*. 2021, roč. 10, č. 5, s. 843-865. ISSN 2167-0811. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/21670811.2021.1987948>. [cit. 2024-06-15].

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Masová média*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.

LAU, Raymond WK. Re-theorizing news' construction of reality: A realist-discourse-theoretic approach. Online. *Journalism (London, England)*. 2012, roč. 13, č. 7, s. 886-902. ISSN 1464-8849. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1464884911432660>. [cit. 2024-02-11].

LIPPMANN, Walter. *Veřejné mínění*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0939-3.

LIU, Xincheng; LINDQUIST, Eric a VEDLITZ, Arnold. Explaining Media and Congressional Attention to Global Climate Change, 1969—2005: An Empirical Test of Agenda-Setting Theory. Online. *Political research quarterly*. 2011, roč. 64, č. 2, s. 405-419. ISSN 1065-9129. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1065912909346744>. [cit. 2024-02-24].

LÜCK, Julia; WOZNIAK, Antal a WESSLER, Hartmut. Networks of Coproduction: How Journalists and Environmental NGOs Create Common Interpretations of the UN Climate Change Conferences. Online. *The international journal of press/politics*. 2016, roč. 21, č. 1, s. 25-47. ISSN 1940-1612. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1940161215612204>. [cit. 2024-02-25].

MATTONI, Alice a TRERÉ, Emiliano. Media Practices, Mediation Processes, and Mediatization in the Study of Social Movements: Media Practices, Mediation Processes, and Mediatization. Online. *Communication theory*. 2014, roč. 24, č. 3, s. 252-271. ISSN 1050-3293. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/comt.12038>. [cit. 2024-02-29].

MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting: nastolování agendy - masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2.

MCKNIGHT, David. Rupert Murdoch's News Corporation: A Media Institution with A Mission. Online. *Historical journal of film, radio, and television*. 2010, roč. 30, č. 3, s. 303-316. ISSN 0143-9685. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/01439685.2010.505021>. [cit. 2024-06-16].

MIKEŠOVÁ, Renáta. Dokážu varovat před všemi statisticky možnými klimatickými extrémami, ale kdo mě bude varovat před sebou samým?": Prvky klimaskepticismu v expertní prezentaci klimatické změny v médiích. Online. *Sociologický časopis*. 2023, roč. 59, č. 5, s. 535-552. ISSN 0038-0288. Dostupné z: <https://doi.org/10.13060/csr.2023.031>. [cit. 2024-03-12].

NOTARP, Ulrike. *Cultural differences in concepts of life and partnership: a comparative study on lifestyles in Europe*. Prague: Charles University, Karolinum Press, 2020. ISBN 978-80-246-4331-1.

NOTARP, Ulrike. Bilder nationaler Identität in Deutschland, der Tschechischen Republik und der Slowakei. Online. *Germanoslavica (Prague, Czech Republic: 1994)*. 2023, roč. 34, č. 2, s. 33-55. ISSN 1210-9029. Dostupné z: <https://doi.org/10.58377/germ.2023.2.2>. [cit. 2024-07-28].

NYGAARD, Silje. Boundary Work: Intermedia Agenda-Setting Between Right-Wing Alternative Media and Professional Journalism. Online. *Journalism studies (London, England)*. 2020, roč. 21, č. 6, s. 766-782. ISSN 1461-670X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/1461670X.2020.1722731>. [cit. 2024-02-11].

ROBBINS, David. A history of digital environmental journalism at the BBC and the Guardian. Online. *Journalism (London, England)*. 2024, roč. 25, č. 5, s. 1130-1147. ISSN 1464-8849. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/14648849231179785>. [cit. 2024-06-14].

RUIU, Maria Laura. Persistence of Scepticism in Media Reporting on Climate Change: The Case of British Newspapers. Online. *Environmental communication*. 2021, roč. 15, č. 1, s. 12-26. ISSN 1752-4032. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17524032.2020.1775672>. [cit. 2024-07-28].

SONG, Yunya; HUANG, Zeping; SCHULDT, Jonathon P a YUAN, Y Connie. National prisms of a global phenomenon: A comparative study of press coverage of climate change in the US, UK and China. Online. *Journalism (London, England)*. 2022, roč. 23, č. 10, s. 2208-2229. ISSN 1464-8849. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1464884921989124>. [cit. 2024-05-06].

STRÖMBÄCK, Jesper. Four Phases of Mediatization: An Analysis of the Mediatization of Politics. Online. *The international journal of press/politics*. 2008, roč. 13, č. 3, s. 228-246. ISSN 1940-1612. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1940161208319097>. [cit. 2024-02-25].

ŠTĚTKA, Václav; MAZÁK, Jaromír a VOCHOCOVÁ, Lenka. "Nobody Tells us what to Write about": The Disinformation Media Ecosystem and its Consumers in the Czech Republic. Online. *Javnost (Ljubljana, Slovenia)*. 2021, roč. 28, č. 1, s. 90-109. ISSN 1318-3222. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/13183222.2020.1841381>. [cit. 2024-06-20].

URBÁNIKOVÁ, Marína a VOLEK, Jaromír. The professional identity of Czech journalists in an international perspective. Online. *The international communication gazette*. 2018, roč. 80, č. 5, s. 452-475. ISSN 1748-0485. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1748048517745257>. [cit. 2024-06-16].

VAN DEN BULCK, Jan. Mediation: toward a media theory of the social construction of reality. Online. *Communicatio*. 1999, roč. 25, č. 1 - 2, s. 3-11. ISSN 0250-0167. Dostupné z: <https://www-tandfonline-com.ezproxy.is.cuni.cz/doi/epdf/10.1080/02500169908537875?needAccess=true>. [cit. 2024-02-18].

VENKATESWARAN, Ramya T. a OJHA, Abhoy K. Abandon Hofstede-based research? Not yet! A perspective from the philosophy of the social sciences. Online. *Asia Pacific business review*. 2019, roč. 25, č. 3, s. 413-434. ISSN 1360-2381. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/13602381.2019.1584487>. [cit. 2024-02-28].

VIDOMUS, Petr. Česká klimaskepse: úvod do studia. Online. *Sociální studia*. 2013, roč. 10, č. 1, s. 95-127. ISSN 1214-813X. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/soc2013-1-95>. [cit. 2024-05-31].

WOZNIAK, Antal; WESSLER, Hartmut a LÜCK, Julia. Who Prevails in the Visual Framing Contest about the United Nations Climate Change Conferences? Online. *Journalism studies (London, England)*. 2017, roč. 18, č. 11, s. 1433-1452. ISSN 1461-670X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/1461670X.2015.1131129>. [cit. 2024-02-25].

Seznam analyzovaných článků¹

České články

Text 1 (ČR) - JIRSA, Luboš. *S každým výstřelem blíží klimakrizi. Válka dává planetě zabrat, poválečná obnova bude ještě horší, shodují se vědci.* Online. LIDOVÉ NOVINY. Lidovky.cz. 2022. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/klimaticka-konference-egypt-sarm-as-sajchosn-cop27-klima-globalni-zmena-oteplotvani.A221118_181108_ln_zahranici_hma. [cit. 2024-01-07].

Text 2 (ČR) - SEZNAM ZPRÁVY. *Jiný král, jiný mrav. Britská vláda nedovolila Karlovi jet na summit. Svolal si vlastní.* Online. SEZNAM ZPRÁVY. Seznamzpravy.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-britska-vlada-nedovolila-krali-jet-na-summit-svolal-si-vlastni-218085>. [cit. 2024-01-08].

Text 3 (ČR) - VOCHOZKOVÁ, Tereza Rozálie. *Světoví lídři míří do Egypta na klimatickou konferenci. Hlasem Evropské unie bude Česko.* Online. ČT24. Ct24.ceskatelevize.cz. 2022. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/svetovi-lidri-miri-do-egypta-na-klimatickou-konferenci-hlasem-evropske-unie-bude-cesko-14019>. [cit. 2024-01-08].

Text 4 (ČR) - DENÍK N. *Začala klimatická konference COP27.* Online. DENÍK N. Denikn.cz. 2022. Dostupné z: <https://denikn.cz/minuta/1003115/>. [cit. 2024-01-08].

Text 5 (ČR) - LIDOVKY.CZ, ČTK. *Řítíme se do klimatického pekla, řekl Guterres na klimatické konferenci.* Online. LIDOVÉ NOVINY. Lidovky.cz. 2022. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/klima-metan-emise-petr-fiala-cop27-egypt-cesko-konference.A221107_134955_ln_zahranici_hma. [cit. 2024-01-08].

Text 6 (ČR) – ČTK (A). *Svět bojuje o život a prohrává, řekl na klimatické konferenci COP27 generální tajemník OSN Guterres.* Online. DENÍK N. Denikn.cz. 2022. Dostupné z: <https://denikn.cz/minuta/1003493/>. [cit. 2024-01-08].

Text 7 (ČR) - ČTK (B). *Svět je na cestě do klimatického pekla, shrnul situaci šéf OSN.* Online. SEZNAM ZPRÁVY. Seznamzpravy.cz. 2022. Dostupné

¹ Články nejsou seřazeny abecedně podle jmen autorů, ale podle čísla textů z databáze

z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-svet-je-na-cestech-do-klimatickeho-pekla-shrnu-situaci-sef-osn-218626>. [cit. 2024-01-08].

Text 8 (ČR) - ŠKOPEK, Jakub. *Egyptské úřady na klimatické konferenci blokují přístup na internet*. Online. SEZNAM ZPRÁVY. Seznamzpravy.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-egyptske-urady-na-klimaticke-konferenci-blokuj-pristup-na-internet-218648>. [cit. 2024-01-08].

Text 9 (ČR) - HAAS MEJZROVÁ, Anita. *Pořadatel summitu COP27 Egypt lavíruje mezi Západem a Ruskem*. Online. DENÍK N. Denikn.cz. 2022. Dostupné z: <https://denikn.cz/1000870/poradatel-summitu-cop27-egypt-laviruje-mezi-zapadem-a-ruskem/>. [cit. 2024-01-08].

Text 10 (ČR) – ČTK (C). *V klimatické krizi jde skutečně o život planety, řekl Biden COP27*. Online. DENÍK N. Denikn.cz. 2022. Dostupné z: <https://denikn.cz/minuta/1007622/>. [cit. 2024-01-08].

Text 11 (ČR) - ČTK (D). *Několik zemí ve zprávě z COP27 odmítá uvést cíl omezit oteplování na 1,5 stupně*. Online. ECHO24 . Echo24.cz. 2022. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Srhwt/zpravy-zahranicni-klimaticka-konference-cop27-nekolik-zeme-odmitnout-uvest-cil-omezit-oteplovani>. [cit. 2024-01-08].

Text 12 (ČR) - ČTK (E). *Po Šarmu a Dubaji dojde na Prahu? Česko zvažuje kandidaturu na klimatický summit COP29*. Online. BLESK. Blesk.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/728278/po-sarmu-a-dubaji-dojde-na-prahu-cesko-zvazuje-kandidaturu-na-klimaticky-summit-cop29.html>. [cit. 2024-01-08].

Text 13 (ČR) - GUTERRES, António. *Komentář: Svět osmi miliard lidí může být velkou příležitostí*. Online. SEZNAM ZPRÁVY. Seznamzpravy.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-komentar-svet-osmi-miliard-lidi-muze-byt-velkou-prilezitosti-219139>. [cit. 2024-01-08].

Text 14 (ČR) - HAUSER, Šimon. *Financovat důsledky změny klimatu by měl Západ. Dělá to v konečném důsledku i sám pro sebe*. Online. LIDOVÉ NOVINY. Lidovky.cz. 2022.

Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/klimaticka-zmena-globalni-oteplotovani-konference-cop27-evropa-rozvojoy-svet.A221119_184551_ln_nazory_hma. [cit. 2024-01-08].

Text 15 (ČR) - NOVÁČEK, Pavel. *Nestrašme se klimatickou apokalypsou. Bagatelizování a ignorování problému je ale ještě horší.* Online. LIDOVÉ NOVINY. Lidovky.cz. 2022. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/klimaticka-konference-globalni-oteplotovani-krize-sarm-as-sajch-egypt-cop27-zivotni-prostredi.A221120_135758_ln_nazory_hma. [cit. 2024-01-09].

Text 16 (ČR) - DOLEJŠÍ, Milan a KRKOŠKA, David. *Vznikne fond pro země ohrožené změnou klimatu. Ze závěrů COP27 je ale rozčarován Timmermans i šéf OSN.* Online. ČT24. Ct24.ceskatelevize.cz. 2022. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/vznikne-fond-pro-zeme-ohrozene-zmenou-klimatu-ze-zaveru-cop27-je-ale-rozcarovan-timmermans-i-sef-osn-13799>. [cit. 2024-01-09].

Text 17 (ČR) - KUČEROVÁ, Daniela. *Velcí znečišťovatelé planety budou platit chudým zemím. Má to pár nejasností.* Online. SEZNAM ZPRÁVY. Seznamzpravy.cz. 2022. Dostupné z: https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-velci-znecistovatele-planety-budou-platit-chudym-zemim-ma-to-par-nejasnosti-219667?_zn=aWQlM0QxNjc1MjI3Nzk4NzU0NTcwOTM4OSU3Q3QlM0QxNzA0ODAyMDQxLjczOCU3Q3RIJTNETcwNDgwMjA0MS43MzgzlN0NjJTNETMEEzMTEyNjY5MzgzYRDU2QzUxNDU3RUEwMzY4RDEzQUE%3D. [cit. 2024-01-09].

Text 18 (ČR) - BALŠÍNEK, Dalibor. *Marxisté povstávají a prezidentská řežba.* Online. ECHO24. Echo24.cz. 2022. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SNRDw/komentar-editorial-balsinek-marxiste-povstavaji-prezidentska-rezba>. [cit. 2024-01-09].

Text 19 (ČR) - KOUBSKÝ, Petr. *Klimatický summit postoupil vpřed bolestně pomalu. Je čas požadovat více.* Online. DENÍK N. Denikn.cz. 2022. Dostupné z: <https://denikn.cz/1018238/klimaticky-summit-postoupil-vpred-bolestne-pomalu-je-cas-pozadovat-vice/>. [cit. 2024-01-09].

Text 20 (ČR) - ČTK (F). *Ruští oligarchové a lobbisté na summitu v Egyptě: Dorazil miliardář Děřipaska či delegáti Gazpromu.* Online. BLESK. Blesk.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-svet/728125/rusti-oligarchove-a-lobbiste-na-summitu-v-egypte-dorazil-miliardar-deripaska-ci-delegati-gazpromu.html>. [cit. 2024-01-09].

Text 21 (ČR) - DOBIAŠOVSKÝ, Závaš. „EU vlezla do vlastní pasti. Jsem zvědavý, jak to vysvětlí doma,“ říká Vondra o COP27. Online. ECHO 24. Echo24.cz. 2022. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SwEji/zpravy-zahranici-klimaticka-konference-eu-cop-27-vondra-reparace-fond-fiala>. [cit. 2024-01-09].

Britské články

Text 1 (UK) - LAKHANI, Nina. *'I have a voice': African activists struggle to attend UN climate talks in Egypt.* Online. GUARDIAN. Theguardian.com. 2022. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2022/oct/06/cop27-african-activists-climate-crisis>. [cit. 2024-01-09].

Text 2 (UK) - GUTTERIDGE, Nick. *Rishi Sunak accused of 'massive failure of leadership' as he rules out attending Cop27.* Online. THE TELEGRAPH. Telegraph.co.uk. 2022. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/politics/2022/10/27/rishi-sunak-accused-massive-failure-leadership-rules-attending/>. [cit. 2024-01-13].

Text 3 (UK) - PENNA, Dominic. *Rishi Sunak keeps option open to attend Cop27 climate summit.* Online. THE TELEGRAPH. Telegraph.co.uk. 2022. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/news/2022/10/30/michael-gove-indicates-growth-plans-set-watered-amid-cop27-backlash/>. [cit. 2024-01-13].

Text 4 (UK) - RUMBELOW, Helen. *King Charles and his Cop27 party: it's a very hot topic.* Online. THE TIMES. Thetimes.co.uk. 2022. Dostupné z: <https://www.thetimes.co.uk/article/king-charles-cop-27-7sv530wrw>. [cit. 2024-01-13].

Text 5 (UK) - CAIN, Sian. *British-Egyptian hunger striker may die in prison, Nobel laureates warn world leaders attending Cop27.* Online. THE GUARDIAN. Theguardian.com. 2022. Dostupné

z: <https://www.theguardian.com/environment/2022/nov/02/alaababd-el-fattah-egyptian-hunger-striker-may-die-in-prison-nobel-laureates-warn-world-leaders-cop27>. [cit. 2024-01-13].

Text 6 (UK) - ROWLATT, Justin. *COP27: Why the latest UN climate conference matters*. Online. BBC. Bbc.com. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/science-environment-63502762>. [cit. 2024-01-13].

Text 7 (UK) - CASSON, John. *Alaa Abdel Fattah will die in an Egyptian jail this week unless Rishi Sunak saves him*. Online. THE TIMES. Thetimes.co.uk. 2022. Dostupné z: <https://www.thetimes.co.uk/article/alaababd-el-fattah-will-die-in-an-egyptian-jail-this-week-unless-rishi-sunak-saves-him-5zz2g20md>. [cit. 2024-01-13].

Text 8 (UK) - THE SUN. *THE SUN SAYS Rishi Sunak won't get credit from eco brigade after unveiling millions for home insulation*. Online. THE SUN. Thesun.co.uk. 2022. Dostupné z: <https://www.thesun.co.uk/news/20344712/rishi-sunak-eco-brigade-after-unveiling-millions-insulation/>. [cit. 2024-01-13].

Text 9 (UK) - GATTEN, Emma. *Cop27 negotiators 'starved into submission' by lack of food*. Online. THE TELEGRAPH. Thetelegraph.co.uk. 2022. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/environment/2022/11/07/cop27-negotiators-starved-submission-lack-food/>. [cit. 2024-01-13].

Text 10 (UK) - CRACE, John. *Rishi launches lacklustre Sharm offensive as battle of the PMs hits Egypt*. Online. THE GUARDIAN. Theguardian.com. 2022. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/politics/2022/nov/07/rishi-launches-lacklustre-sharm-offensive-as-battle-of-the-pms-hits-egypt>. [cit. 2024-01-13].

Text 11 (UK) - BBC. *Climate change: Wales ministers not at COP27 'to limit air miles'*. Online. BBC. Bbc.com. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-wales-politics-63560758>. [cit. 2024-01-13].

Text 12 (UK) - HARBY, Jennifer. *UK firm Alstom builds monorail for COP27 host country Egypt*. Online. BBC. Bbc.com. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-england-derbyshire-63555922>. [cit. 2024-01-13].

Text 13 (UK) - PRITCHARD-JONES, Ollie. *COP27: Art project shares people's views on climate change*. Online. BBC. Bbc.com. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-england-bristol-63570124>. [cit. 2024-01-13].

Text 14 (UK) - CARRINGTON, Damian. *'Put kids first': India's Warrior Moms fight for clean air at Cop27*. Online. THE GUARDIAN. Theguardian.com. 2022. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2022/nov/11/india-warrior-moms-cop27-egypt-climate>. [cit. 2024-01-13].

Text 15 (UK) - HARVEY, Fiona; LAKHANI, Nina; GREENFIELD, Patrick; CARRINGTON, Damian a MILMAN, Oliver. *Cop27 first week roundup: powerful dispatches, muted protest, little cash*. Online. THE GUARDIAN. Theguardian.com. 2022. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2022/nov/12/cop27-first-week-roundup-powerful-dispatches-muted-protest-little-cash>. [cit. 2024-01-13].

Text 16 (UK) - HARVEY, Fiona. *Labour would create 'anti-Opec' alliance for renewable energy, says Miliband*. Online. THE GUARDIAN. Theguardian.com. 2022. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2022/nov/14/labour-would-create-anti-opec-alliance-for-renewable-energy-says-miliband>. [cit. 2024-01-13].

Text 17 (UK) - VAN DER ZEE, Bibi. *What happened at Cop27 on day nine?* Online. THE GUARDIAN. Theguardian.com. 2022. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2022/nov/16/what-happened-at-cop27-on-day-nine>. [cit. 2024-01-13].

Text 18 (UK) - CROWTHER, Zoe. *Chancellor Defends Financial Squeeze, More Strikes Underway, COP27 Ends*. Online. POLITICS HOME. Politicshome.com. 2022. Dostupné z: <https://www.politicshome.com/news/article/latest-politics-news-heathrow-strike-jeremy-hunt-autumn-statement-cop-27>. [cit. 2024-01-13].

Text 19 (UK) - SPENCER, Ben; VAUGHAN, Adam. *Cop27: Has the climate drive run out of gas?* Online. THE TIMES. Thetimes.co.uk. 2022. Dostupné z: <https://www.thetimes.co.uk/article/cop27-has-the-climate-drive-run-out-of-gas-v8mg078k6>. [cit. 2024-01-13].

Text 20 (UK) - HAYMAN, Baroness. *As COP27 comes to an end, UK climate leadership must not.* Online. POLITICS HOME. Politicshome.com. 2022. Dostupné z: <https://www.politicshome.com/thehouse/article/as-cop27-comes-to-an-end-uk-climate-leadership-must-not>. [cit. 2024-01-13].

Text 21 (UK) - MORRISH, Simon. *Business leaders need to stop being so cool about global warming.* Online. THE TIMES. Thetimes.co.uk. 2022. Dostupné z: <https://www.thetimes.co.uk/article/business-leaders-need-to-stop-being-so-cool-about-global-warming-rtrvkpc70>. [cit. 2024-01-13].

Seznam příloh

Příloha č. 1: Základní soubor a vybraný vzorek článků z českých médií (tabulky)

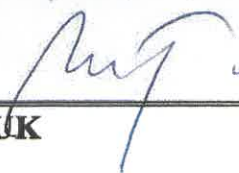
Příloha č. 2: Základní soubor a vybraný vzorek článků z britských médií (tabulky)

Příloha č. 3: Databáze nalezených kategorií z českých článků uspořádaných podle témat (tabulky)

Příloha č. 4: Databáze nalezených kategorií z britských článků uspořádaných podle témat (tabulky)

SCHVÁLENO

T-10-23

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Štěpán Havel

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2022

Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd	
Došlo dne:	28-06-2023 -1-
G: 151	Příloh:
Přiděleno:	

Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta:

50248185@fsv.cuni.cz

Studijní program/forma studia:

Mediální studia

Název práce v češtině:

Srovnání mediálního obrazu o „Klimatické konferenci v Egyptě v roce 2022“ v českých a britských médiích

Název práce v angličtině:

Comparison of media perception of „Climate conference in Egypt in 2022“ in Czech and UK press

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023)

(diplomovou práci je možné obhajovat nejdříve šest měsíců od schválení tezí)

LS 2023/2024

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků):

Hlavním tématem diplomové práce je mediální obraz Klimatické konference OSN v Egyptě, která se konala v roce 2022. Konkrétně srovnání mediálního obrazu o této konferenci v České republice a ve Spojeném království Velké Británie. Některé práce věnující se tomuto tématu se zaměřují především na obecný vliv médií na vnímání klimatické změny jako společenského problému. Například Pasquare a Oppizzi (2012, s. 157) uvádějí, že prezentované názory na ekologickou problematiku v jimi sledovaných italských médiích, může ovlivnit, jestli jejich čtenáři budou vnímat současný stav klimatu jako problém vyžadující řešení. Problematikou informování o klimatické konferenci formou srovnání mediálního obrazu ve dvou zemích se již věnovali Caillaud, Kalampalikis a Flick (2012). Konkrétně se věnovali klimatické konferenci na Bali v německých a francouzských médiích (Caillaud, Kalampalikis, Flick, 2012). Další prací, která se tímto tématem zabývala byl článek Jules Boykoff (2012), který pojednával o klimatické konferenci v Cancúnu a jejím mediálním pokrytím. Téma mé práce není jen informování o klimatické konferenci, ale také obecně médiích a jejich formování veřejného mínění. Budou tak zmíněny klíčoví představitelé, kteří se touto problematikou zabývali tedy například Walter Lippman (2015). V souvislosti se sociální konstrukcí reality pak Berger a Luckmann (1999).

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků):

Výzkumnou otázkou je: Jaké jsou rozdíly nebo případně shody v informování o klimatické konferenci OSN v Egyptě ve vybraných médiích ve Spojeném království a v České republice? Cílem práce je zjistit v čem a do jaké míry se liší informování o klimatické konferenci v České republice a Velké Británii. Předmětem práce tak bude analýza českého a britského diskurzu v souvislosti s klimatickou konferencí.

Může tak být rekonstruováno, co je při ochraně klimatu pokládáno za důležité. Hypotézou práce je, že se český a britský mediální obraz bude lišit.

Téma je podstatné z toho důvodu, že problematika změny klimatu je v současnosti frekventovaným předmětem diskuze, jak v rámci mezinárodních vztahů a mezinárodních organizací, tak i na vnitrostátní úrovni. Zaměření této diplomové práce nabízí pohled na problém, jak je tato mezinárodní diskuze interpretována domácími médii a zasazena do domácího kontextu. Srovnání klimatického diskurzu v České republice s Velkou Británií může osvětlit, zdali média zemí s poměrně rozdílnou kulturou a historií shodně interpretují problém změny klimatu a také obecně téma mezinárodní konference.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1. Úvod

– Představení tématu práce, předmětu analýzy, cíle práce a výzkumné otázky.

2. Teoretická část

2.1. Role kultury

- Tato část se bude věnovat kultuře, proč se může diskurz a poté informování médií napříč státy lišit.

2.2. Formování veřejného mínění

- Tato kapitola se bude věnovat veřejnému mínění, roli médií a sociální konstrukci reality, v této souvislosti budou zmíněny hlavní východiska práce Bergera a Luckmanna (1999). Součástí této kapitoly bude také shrnutí poznatků v rámci diskurzivní teorie, které jsou vhodné pro téma této práce.

2.3. Česká kultura

2.3.1 Ochrana klimatu v České republice

2.4. Britská kultura

2.4.1. Ochrana klimatu ve Velké Británii

- V těchto dvou podkapitolách bude shrnutí základních kulturních prvků, které se mohou projevat na potencionálně rozdílném diskurzu a rozdílném informování médií ohledně klimatické konference. V každé z podkapitol poté bude popsán konkrétní kontext debat o klimatu v České republice a ve Velké Británii.

3. Metodologická část

3.1. Způsob výběru článků

- Popis a odůvodnění jakým způsobem byly vybrány články, které budou následně analyzovány.

3.2. Metoda analýzy článků

- Vysvětlení metody, která bude pro analýzu použita.

3.3. Vytvoření databáze

- Databáze bude obsahovat hodnoty, normativy, stereotypy a protiklady nalezené ve zkoumaných člancích.

3.4. Rozdělení tématu klimatické konference do jednotlivých podtémat

- Identifikace podtémat, o kterých je médií v souvislosti s klimatickou konferencí ve vybraných člancích informováno a analýza tohoto informování.

4. Výsledky analýzy

- Interpretace výsledků analýzy. Zhodnocení výsledků analýzy mediálního obrazu klimatické konference u každé země zvlášť.

5. Porovnání výsledků analýzy u českých a britských článků

- V této části bude srovnán způsob informování o klimatické konferenci v českých médiích s informováním britskými médii.

6. Závěr

- Shrnutí výsledků analýzy a srovnání. Zasazení výsledků práce do současného poznání, teorie a také reflexe výzkumné otázky.

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Analyzovaným obdobím bude období od 6. října do 18. prosince 2022. Analyzované období tedy bude začínat měsíc před pořádáním konference a končit měsíc od posledního dne konference. Předmětem analýzy budou britské a české internetové články týkající se klimatické konference. Pro vyhledání českých článků na toto téma bude použit Newton media monitoring.

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Technikou zpracování materiálu bude kvalitativní metoda. Konkrétně diskurzivní lingvistická analýza. U každého vybraného článku budou identifikovány normativy, hodnoty, stereotypy a protiklady. Z nich pak bude vytvořena databáze v programu Access, kde budou tyto data roztržena a analyzována. Tyto normativy, hodnoty, stereotypy a protiklady budou rozděleny do podtémat, kterým se věnovaly. Těmi mohou být například věnující se tomu, kde se konference pořádala, předmětem jednání nebo výsledky konference. Tyto podtéma, ale ještě nejsou konkrétně známá, budou určena až na základě analýzy článků a četnosti témat, která se zde budou objevovat. Výsledky analýzy českého mediálního obrazu pak budou porovnány s výsledky analýzy britského mediálního obrazu.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):

BERGER, Peter L., Thomas LUCKMANN. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury CDK, 1999, 214 s. ISBN 80-85959-46-1.

- Tato kniha se věnuje sociologii vědění a porozumění realitě. Tato práce také zasahuje do oboru sociální psychologie. Dále se zabývá rolí společnosti na vnímání reality jednotlivcem.

BOYKOFF, Jules. *US Media Coverage of the Cancún Climate Change Conference. PS, political science & politics* [online]. New York, USA: Cambridge University Press, 2012, 45(2), 251-258 [cit. 2023-06-18]. ISSN 1049-0965. Dostupné z: doi:10.1017/S104909651100206X

- Tento článek se věnuje klimatické konferenci v Cancúnu a především tomu, do jaké míry bylo o tomto tématu v amerických médiích informováno. Způsobem analýzy je Článek je vhodný především tematicky, metoda analýzy je totiž oproti plánované metodě diplomové práce rozdílná.

CAILLAUD, S., N. KALAMPALIKIS a U. FLICK. *The Social Representations of the Bali Climate Conference in the French and German Media. Journal of community & applied social psychology* [online]. Chichester, UK: John Wiley, 2012, 22(4), 363-378 [cit. 2023-06-17]. ISSN 1052-9284. Dostupné z: doi:10.1002/casp.1117

- Článek se věnuje podobnému tématu, tedy klimatické konferenci v médiích ve dvou zemích. Článek pro analýzu používá rozdílnou metodologii, zabývá se slovy, která se v médiích v souvislosti s klimatickou konferencí nejčastěji objevovaly. Výsledkem analýzy prezentované v tomto článku ukázaly, že média ve Francii a v Německu o klimatické konferenci informovaly poměrně rozdílně.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009, 413 stran. ISBN 978-80-7367-466-3.

- Tato kniha se věnuje masovými médii z mnoha perspektiv. Pro mou práci bude vhodná především část pojednávající o sociální konstrukci reality nebo také kapitola věnující se vlivu a účinky médií (Jirák, Köpplová, 2009, s. 321-349).

KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008, 172 stran. ISBN 978-80-246-1578-3.

- Tato kniha se věnuje roli jazyka v médiích. Pro tuto diplomovou práci bude podstatná kapitola „*Od analýzy textu k analýze diskurzu*“ (Kraus, 2008, s. 93-141). Tato kapitola obsahuje přehled teorií a poznatků ohledně analýzy diskurzu. Pro mou práci bude tato kniha vhodná především pro teoretickou část.

LIPPMANN, Walter. *Veřejné mínění*. Praha: Portál, 2015, 334 stran ; 20 cm. ISBN 978-80-262-0939-3.

- V této knize, která vyšla v roce 1922 je věnována pozornost tomu, co ovlivňuje veřejné mínění a jakým způsobem je utvářeno a ovlivňováno. Především se věnuje vlivu médií na veřejné mínění a jakým způsobem může být médii konstruováno.

FAIRCLOUGH, Norman. *Analysing discourse: textual analysis for social research*. London: Routledge, 2003, vi, 270 p. ISBN 9780415258937.

- Tato kniha se věnuje diskurzivní analýze, zaměřuje se především na textovou analýzu. Dále se také věnuje například intertextualitě, sociálním strukturám a obecně postupy jakými lze analyzovat text.

FLEISCHER, M. *Kulturtheorie. Systemtheoretische und evolutionäre Grundlagen*. Oberhausen: Athena, 2001, 552 stran, ISBN: 3932740750

- Metoda a postup v rámci analýzy článků bude použita z této práce. Ta definuje hodnoty, normativy, protiklady a stereotypy. Je zde tedy definován způsob, jakým lze zkoumat informování médií o nějakém společenské problému nebo události.

HOFSTEDÉ, Geert. *Culture's consequences: comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations*. 2nd ed. Thousand Oaks: Sage, 2001, XX, 595 s. ISBN 0-8039-7323-3.

- Tato kniha se věnuje kulturním rozdílnostem mezi jednotlivými státy a jakým způsobem, lze tyto rozdílnosti zkoumat a popisovat. Především obsahuje typologii a oblasti kultury, na které je vhodné se zaměřit při srovnávání kultur rozdílných zemí.

PASQUARÉ, Federico A. a Paolo OPPIZZI. How do the media affect public perception of climate change and geohazards? An Italian case study. *Global and planetary change* [online]. Elsevier B.V, 2012, 90-91, str. 152-157 [cit. 2023-06-18]. ISSN 0921-8181. Dostupné z: doi:10.1016/j.gloplacha.2011.05.010

- Tento článek se věnuje tématu klimatické změny. Konkrétně se zaměřuje na důsledky prezentace tohoto tématu médii. Článek se zaměřuje na srovnání italských médií a jejich způsobu informování o klimatické změně. Výsledky analýzy tohoto článku ukazují, že vybraná média informují o klimatické změně rozdílně.

SCHNEIDEROVÁ, Sona. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015, 165 stran. ISBN 80-246-2971-2.

- Kromě přehledu ohledně diskurzivní analýzy a její aplikace se tato kniha věnuje analýze jednotlivých diskurzů například literárního a mimo jiných také mediálního diskurzu. Kniha se také v jedné z podkapitol (Schneiderová, 2015, s. 119-124) věnuje problematice rozdílného informování médií ohledně stejné události.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

DORŇÁKOVÁ, Tereza. *Mediální obraz teroristických útoků v Londýně v roce 2017: Komparace zpravodajských portálů Aktuálně.cz a The Guardian*. Praha, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Láb, Filip.

KAMBERSKÁ, Sára. *Climate Security: An Analysis of Czech Media Discourse*. Praha, 2023. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra bezpečnostních studií. Vedoucí práce Střítecký, Vít.

KOUTNÁ, Barbora. *Delegitimizace klimatické změny rétorikou nových médií: Příklad online magazínu Reflex*. Praha, 2022. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra sociologie. Vedoucí práce Balon, Jan.

HANUŠOVÁ, Anna. *Problémy životního prostředí v českém denním tisku: Zpravodajské pokrytí vodních zdrojů*. Praha, 2020. 62 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Vlastimil Nečas, Ph.D.

MÁRKUS, Maja Olívia. *Social media activism: an analysis of how climate activists use Instagram and encourage green behaviour among their followers*. Praha, 2022. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Neag, Annamária.

MCCAULEY, Amina Rhyl. *Sources and framing: a comparison of media coverage of climate change across the world*. Praha, 2022. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Neag, Annamária.

SEDLÁKOVÁ, Petra. *Proměny mediální reprezentace globálního oteplování v České republice a ve Francii*. Olomouc 2021. Magisterská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce: PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

SRBOVÁ, Eva. *Téma globálního oteplování v časopisech Respekt a Reflex v roce 2020 – komparační studie*. Praha, 2021. 72 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Barbora Osvaldová.

Datum / Podpis studenta/ky

26. 6. 2023

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Ulrike Güllke Pedagog Ph.D.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

28. 6. 2023

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga